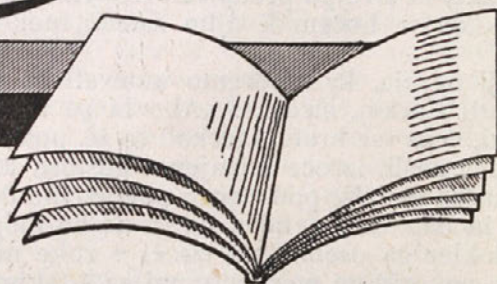


CVETJE



XLVIII.
LJUBLJANA

1931-XI.
NOVEMBER

P. KRIZOSTOM:

Živela je nekoč kraljična ...

(Za sedemstoletni god svete Elizabete.)

Živela je nekoč kraljična
v kristalnem gradu — beli cvet;
živela je le malo let,
pa je veliko izpolnila.

Vsaki dan kot angelj božji
je sirote tolažila.
Dobrote brez prestanka
delila je na vse strani.

Da bi živela naše dni!
Da moč zdrobila bi mogotcev,
ki sesajo kri sirot
in slabotne v prah teptajo.
Da bi pokazala pot
ljubezni vseobsežne,
ki človeka plemeniti,
ki edina more svet
v raj prvotni spremeniti.

Elizabeta, stopi doli med nas
in dvigni naš čas
iz sovražnih okov,
da bo v ljubezni tvoji
ves čudovito nov
in s samo lepoto pokrit!
Stopi med nas, Elizabeta,
ti božje ljubezni odsvit!

Francišek in cerkev.

Isto vsebuje tudi oporoka sv. Frančiška. Že spočetka izpove umirajoči ustanovitelj reda: „Potem mi je dal Gospod in mi še daje tako močno vero v duhovnike, ki živijo po predpisu svete rimske cerkve, radi njihovega posvečenja, da se hočem k njim zateči, tudi, ako bi me preganjali.“

V zadnji volji odreja, kar moremo umevati le z vidika njegove najzvestejše udanosti Cerkvi, sledeče: „Ako bi se ugotovilo, da kateri bratje niso katoliški, veže vse brate, kjerkoli so že, pokorščina, da takega brata, kjer bi ga pač našli, izroče bližnjemu kustosu kraja, kjer bi do tičnega izsledili. Kustos je dalje pod strogo pokorščino dolžan, da le-tega, kakor jetnika noč in dan varuje, tako, da ga ne bo mogel nihče iztrgati iz njegovih rok, dokler ga osebno ne izroči v roke ministra. Ministru pa bodi pod strogo pokorščino naloženo, naj ga s takimi brati odpošlje, ki ga morajo noč in dan čuvati, kakor uklenjenega človeka, dokler ga ne pripeljejo pred ostijskega Gospoda, ki je gospod, zaščitnik in svarivec cele bratovščine.“ Slednjič Frančišek izrečno zagotavlja, da je svojo oporoko samo zato napravil, „da bi vodilo, ki smo je Gospodu obljubili, bolj katoliško izpolnjevali.“

Tako je res Frančišek pravzaprav poosebljena cerkvenost. S Cerkvijo verovati, moliti, živeti, delovati, misliti — soglašati s Cerkvijo — je zanj prav tako ob sebi umevno načelo, kakor v vsem živeti po evangeliju. Ne najdete trenutka, ali dogodka v Frančiškovem življenju, kakor tudi ne mesta v takih njegovih biografijah, ki črpajo iz virov, da bi mogli ugotoviti najmanjšo neskladnost med njim in Cerkvijo. Pri nobenem drugem ustanovitelju pred njim — pa so bili gotovo vsi cerkveno misleči — se ne izraža cerkveno mišljenje tako pogosto in vsestransko, pa tako ganljivo, kakor pri asiškem očaku. Premonstratenski prošt Burkhard Ursperški († 1230.), ki je videl Frančiškovo in njegovih prvih bratov delovanje, to svojevrstnost s sledečo besedo posebno poudarja: „Manjši bratje apostolskemu Sedežu v vsem ustrezajo.“ Sama sv. Cerkev mu je v liturgičnih dnevnicah priznala častni naslov: „Frančišek, katoliški“. Tako-le moli:

„Frančišek, mož katoliški,
apostol najgorečnejši,
Boga je ljubil vneto.
Učil povsod je vernike
častiti božje mašnike
in rimsko Cerkev sveto.“

V. Le-ta globoka katoliška mieslnost je bila tako za Cerkev, kakor za red velik blagoslov.

Sijajna je bila zunanja moč papežev 12. in nastajajočega 13. stoletja, goreča je bila njihova vnema za notranjo obnovev; navzlic temu je pa bilo tedanje stanje Cerkve kar najbolj brezupno. Skofje in duhovniki so bili močno posvetnega mišljenja in kaj malo vzglednega življenja. Zato tudi niso mogli nenravnosti, ki je divjala med ljudstvom, odoleti. Pač pa je vedno bolj padal ugled duhovniškega stanu in njegovih predstavnikov.

Krivoverci, ki jih poznamo pod skupnim imenom „katari“, ali čisti, so te neprilike kolikor mogoče izrabljali. Zavrgli so stari zakon, čegar Bog naj bi bil edino le satan, prepovedali so zakon, zanikali

versko resnico o vstajenju teles, razglasili so, da ni dovoljeno jesti mesa ter ubijati živali. Prisego so vzporedili z umorom in prešuštvom. Svetniške podobe, križ, zakramente, celo cerkveno bogoslužje, vse so smatrali za gnusobo. Še celo cerkev, papeštvo, škofo in duhovnike so imenovali antikristovo družbo. Enako so se borili zoper svetno oblast ter so izpodkopavali temelje celokupnega državnega življenja. Hkrati so se pod videzom najstrožje združnosti udajali najgnusnejši pohoti ter so kužili celo človeško družbo. Najprej so opustošili južno Francijo in gornjo Italijo, kmalu so pa pridrli v vse zapadne dežele. Že okrog leta 1150. je sv. Hildegarda prosila kralje in kneze ter vse kristjane, naj preženo iz cerkve krivoverce, ki so cel svet skrunili, ki so božjo postavo, naj ljudje rastejo in se množe, zaničevali, ki so sicer s postom triviličili telo, skrunili je pa z najgršo nenravnostjo, ki so slednjič vse postave, pa naj jih je dal Bog po Mozesu in prerokih, ali pa po svojem Sinu, prezirali. Naj jim — tako sodi Hildegarda — zasežejo imovino, pomore naj jih pa nikar, ker še vendar nosijo na sebi božjo podobo. Proti koncu stoletja so katarji, kakor poroča Cezarij iz Heisterbacha, do tisoč mest opustošili; nevarnost je bila, da poplavijo celo Evropo.

Res je, da so v sami cerkvi ponovno vstali možje, ki so se smatrali za poklicane cerkvene obnovitelje; spomnimo se Walda ter lyonskih in lombardskih ubožcev. Toda, komaj so le-ti pokreti dodobra nastopili (okrog l. 1170.), brž so bili v opreki z vero in cerkveno hierarhijo. Zopet in zopet je zdravilo bolj škodovalo, kakor pa zlo, ki naj bi se zatrla. Končno je morala Cerkev izgubiti zaupanje v vsako novo stremljenje, ki ji je hotelo pomagati.

Tako je bilo, ko je prišel Francišek k Inocenciju III. Umljivo, da je bil veliki papež izprva nezaupljiv. Le brezpogojna vdanost malega siromaka evangeliju, združena z njegovo enako brezpogojno vdanostjo duhovni avtoriteti sta prepričali Inocencija, da je asiški mož poklican, naj varuje cerkev pred grozečim udorom. Dejstva so prepričanje potrdila. Francišek je hoteno evangelijsko preosnovo kaj resno oprl na Cerkev. Zato je postal z Dominikom, ki mu je kmalu sledil, rešitelj krščanstva v časih največje sile, „najpomembnejši reformator, čigar izboljšujoči vpliv se izliva iz stoletja v stoletje, kakor čist in bister studenec evangelija, ki ga napajata večna modrost in ljubezen.“ (Dr. F. Imle.)

Pa tudi svoj red je Francišek le tako otel, da ga je pritrdil na oboji opori, na evangelijsko obnovo in pokornost do Cerkve. Brez modre in dobrohotne pomoči Cerkve bi ne bil mogel Francišek, ki je bil bolj idealist, kot realist, svoji ustanovi vdahniti krepkega življenja. Še veliko manj bi jo bil mogel obvarovati pretresljajev. Kdor pozna zgodovino Waldenzev in humiliatov lahko zasluti, kaj bi bilo s franciškovim pokretom, ki je stremil za evangelijskim vzorom, ako bi se ne bil oprijel Cerkve. Nastopali so možje, ki so vzbujali veliko upanja; z evangelijem v roki so pobijali takratne pregrehe. Izbrali so si ubožstvo, ponižnost, ljubezen in miroljubnost, kar so tudi drugim priporočali. Bosonogi so romali okoli in prosili miloščino, pa naj so bili kleriki ali lajiki, plemeniti ali preprosti, učenj ali neuki. Toda, v kaj so se prelevili? V trmaste krivoverce, pustolovske sanjače, budistične askete in zagrizene zapeljivce.

Francišek ni zašel v teženju za svojim vzorom v le-te strašne zablode; obvaroval se je slehernega neprevidnega koraka. Vse to je bilo mogoče le, ker je Cerkev vplivala nanj in se je sam brez ugovora podredil njenim navodilom. V Cerkvi in pod njenim varstvom je lahko

mirno izpopolnjeval svojo krasno osebnost in širil svoje zamisli, ki naj bi zajele svet. Bila mu je prava mati in vzgojiteljica, ki njegovega prekipevajočega idealizma ni ovirala, ampak uravnavala, blagoslavljalna in oplodila.

Svetnik se je tega popolnoma zavedal. V spoštljivi vdanosti se je vedno skliceval na Cerkev. Zakaj? Izkustvo ga je prepričalo, da je Cerkev, ki je božja zveličavna ustanova, njegova največja dobrotница in najzanesljivejša voditeljica. Njegov ljubljani učenec Egidij je to modro in preprosto, kakor vedno, tako-le izrazil: „O sveta mati rimska Cerkev! Mi nevedni in siromašni ljudje ne poznamo tebe in tvoje dobrote. Ti nas učiš, kako se hodi po poti zveličanja, nam isto izravnaš in kažeš. Kdor po tej poti hodi, se ne spotakne, marveč pride gori v blaženost.“

Se vedno je bilo izpričano, da ustanova asiškega očaka le tedaj varno in blagodatno koraka skozi zgodovino, ako je njen kompas neprestano naravnani v Cerkev. Kakor hitro se je pa magnetnica kakor-žekoli vznemirila, ali celo odklonila, je red zmeraj zašel v zunanje propadanje in v notranje razdore. Omenim le tako imenovane spiritalne. Hoteli so zajeti vso strogost in neokrnjenost Frančiškovega evangeljskega vzora. Žalostno so zamrli. Zakaj? Stremili so za idealom, Cerkvi nepokorni. Nazaj k evangeliju ob roki Cerkve — to mora ostati geslo Frančiškovega reda, ako res hoče iz stoletja v stoletje ohraniti vzor svojega svetega ustanovitelja nepopačen ter posvetiti sebe in človeštvo.

Papeževa beseda za Elizabetin jubilej.

(Poslovenil P. Krizostom.)

(To apostolsko pismo je bilo naslovljena na nemške kardinale, nadškofe in škofo.)

Ljubljani sinovi in prečastiti bratje, pozdrav in apostolski blagoslov. Nemčija bo v kratkem praznovala srečen in vesel dogodek: dopolnitev sedme stoletnice, odkar je odšla v večno življenje sv. gospa Elizabeta, hčerka ogrskega kralja Andreja. S polno pravico boste pri vas slavili ta jubilej, zakaj Elizabeta je slava Nemčije. Ker je bila „močna žena“, podobna oni ženi, ki jo poveličuje Salomon v priliki, je zares dolžnost vaših otrok, da jo proslavijo in da poveličujejo njene kreposti. Preveč bi bilo naštevati tu vse, kar je ta plemenita gospa v svojem pobožnem verskem stremljenju storila, čeprav je bilo njeno zemsko popotovanje tako kratko; onih blestečih dušnih lastnosti in onih del pa, v katerih nam je posebno krasen zgled, ne smemo nikakor zamolčati. Saj je vsem znano, kaj vse velikega je storila na polju ljubezni, vneta po ljubezni do Kristusa. Kakor nam poroča zgodovina je imela največje veselje v tem, če je mogla pomagati siromakom v kateremkoli oziru. In ko je dosegla tisto starost, da je mogla svoje bogastvo poljubno rabiti, je ustanovila bolnišnico, kjer je bolnikom sama stregla; gobavce je umivala z lastno roko; poiskala je sirote in vdove; kakor angel tolažbe je zahajala iz svojega sijajnega gradu v bližnja sela ter prinašala uteho ubogim in stiskanim.

Pa teh del ljubezni ni vršila samo sama, temveč je opozarjala tudi druge, naj se zavzamejo za gorje bližnjega; tako zlasti svojega moža Ludovika, ki je sledil svoji sveti ženi in je padel kot žrtev v sveti vojski

proti najbesnejšim sovražnikom krščanskega imena v Otrantu in je tako daroval svoje življenje Bogu.

O da bi našel ravno zdaj, ljubljeni sinovi in prečastiti bratje, čudoviti zgled ljubezni do bližnjega, radi česar imenujemo Elizabeto mater ubogih, v vaši deželi vesplošno posnemanje, zdaj, ko je vaša domovina, kakor tudi celi svet, polna stisk in težav. Zakaj samo Kristusova ljubezen, ki cvete v srcu vseh dobrih, daje upanje zaželjene sreče narodov in prinese sladkost trajnega miru, ne pa razredno sovraštvo in strankarski srd. Če bodo hoteli voditelji držav z vso odločnostjo odstraniti te obupno težeče razmere, bodo imela njihova prizadevanja malo uspeha, če ne bodo utemeljena na isti podlagi Kristusove ljubezni.



Sv. kneginja Elizabeta — čudovita roža Frančiškovega III. reda. (Murillo.)

Toda tudi druge dušne čednosti se blestijo na tej sveti ženi. Krščanska ponižnost namreč je bila v njej tako globoko zasidrana, da je stopila kot prva nemška gospa v tretji red serafinskega sv. Frančiška, odložila obleka zemeljskega sijaja ter se oblekla v preprosto oblačilo; hrepenela je vsak dan po višji popolnosti in svetosti ter se posvečala najnižjim opravilom v globoki srčni pobožnosti. Kako toplo je ljubila uboštvo, je pokazala zlasti tedaj, ko je zapustila po smrti svojega soproga svojo lastno hišo s svojimi nežnimi otročiči. V svoji velikodušni srčnosti je ob izgubi vsega bogastva Boga zahvalila, da je tako v svojem uboštvu postala Jezusu Kristusu podobnejša. Ko so ji pozneje premoženje zopet vrnili, ga je v neverjetno globoki ljubezni do uboštva v kratkem času razdelila med uboge.

Tudi to je treba poudariti, da naša sveta služabnica božja pri svojem vsestranskem delu za uboge ni nikdar opešala v oni vdanosti, ki jo je neprestano združevala z Bogom. Tu naj bi ji sledili zlasti vsi, ki delajo za katoliško stvar v pobožnih društvih in raznih verskih organizacijah. Zakaj med tem, ko delajo pridno za božjo cerkev, ne smejo zanamarijati globoke ljubezni za čast božjo, iz katere mora izhajati katoliška akcija, kakor iz studenca. Čim iskrenejše je duhovno življenje, tem uspešnejše bo delo.

Iz teh naših kratkih podatkov o slavnem življenju te svete gospe je razvidno, kakšne ogromne nebeške zaklade bi si pridobil nemški narod, če bi sledil temu popolnemu zgledu vseh čednosti, verniki vseh stanov in razredov, posebno člani Elizabetinih konferenc, ki skušajo posnemati svojo zaveznico v ljubezni do bližnjega. Saj je bila Elizabeta nedolžna devica in ljubeča mati, bogata in ubožna, preprosta in plemenita, plemenita pa bolj po svojih čednostih, kot po rodu. Zato ni nič čudnega, če so žrtvovali najizvrstnejši nemški možje sijaj vseh umetnosti njeni slavi: slikarji, pesniki, skladatelji in arhitekti. Zato hočemo tudi počastiti skupno z vsem nemškim narodom sv. Elizabeto, ki je celo svoje življenje žrtvovala kot mati vseh, za blagor bližnjega. Saj živi po preteku tolikih stoletij bolj v srcih, kot v zgodovini in nam je vedni opomin, da moremo pričakovati rešitev narodov samo iz Kristusove ljubezni. Mi molimo, da bi nam kmalu prisvetil zaželjeni dan, ko bodo narodi posklenjenem miru prerojeni v Kristusovi ljubezni in bo ena čreda in en pastir.

Poroštvo nebeških dobrin in dokaz naše očetovske naklonjenosti naj bo apostolski blagoslov, ki ga podeljujemo iz vsega srca vam in vaši pastirski službi izročnim.

Dano v Rimu pri sv. Petru 10. majnika 1931. v desetem letu našega papeštva.

Pij XI., papež.

ANTON DE WAAL — P. EVSTAHIJ:

Sotêra!

Zgodovinska povest iz prvih časov krščanstva.

„Ker se Florencija Sotera trdovrato upira, da bi izpolnila ukaze božanskih cesarjev in darovala nesmrtnim bogovom, naj bo obglavljena. V svarilen zgled naj se usmrtitev izvrši ob apijski cesti pri pokopališčih kristjanov.“

„Iz srca se ti zahvalim, moj sladki Jezus!“ je govorila Sotera, in smehljaj blažene sreče je zaigral krog njenih usten; njene oči so žarele od svetega veselja.

Ambrozij je do poldneva ostal pri dijakonu Sevêru in poslušal njegov poduk, nato je pa hodil z njim po katakombah, kjer mu je starček v potrditev njegove vere pokazal grobove številnih mučencev. Zdaj pa ga je gnalo, da bi se vrnil v Rim ter si spet izposloval dostop v ječo in povedal Soteri: sedaj sem popolnoma prepričan o resničnosti in božjem izvoru krščanstva, in s hrepenenjem pričakujem dneva, ko bom sprejet v vrsto katehumenov.

Kako srečen, kako lahkega srca je korakal po deželni cesti proti mestu. Znova in znova je obstal, da bi v zahvali in blaženi radosti povzdignil pogled proti nebu ter si prekrižal čelo z znamenjem svetega križa in nato zašepetal sam sebi: Kristjan sem!

Via Appia — apijska cesta — se je vila takrat še v vsej svoji kra-
soti veličastnih in raznovrstnih nagrobnih spominikov, kateri so na obeh
straneh z bogastvom svojih stebrov in kipov iz marmorja ter brona ob-
dajali pot, in pa z vencem nasadov, polnih dišečega cvetja. Na nobeni
izmed širokih velikih cest, ki so se stekale v Rim, kakor žile k srcu, ni
bilo toliko pisanega prometa; nikjer drugje ni bilo videti smrti in živ-
ljenja takó tesno skupaj kakor tukaj.

Ambrozij se ni menil za ljudi, ki so ga srečavali: kaj ga briga svet,
ko je našel nebo!

Nebo — da, če bi zdaj, ko je odločen, da postane kristjan, mogla
Sotera biti sonce na tem nebu! Ako je prej visoko cenil devico zaradi
njenih izvrstnih lastnosti, o kako mnogo višje in bolj je zdaj njena po-
doba stala pred njegovo dušo!

Toda čim dalje je upiral svoj pogled na to podobo, tem bolj se je
v njegovih očeh večala razdalja, v kateri se mu je zdelo, da se njena pri-
kazna tako rekoč umika pred njim.

„Ne,“ je govoril Ambrozij sam s seboj, „to srce je visoko vzvišeno
nad zemeljsko ljubezen; to je večni Bog zase vzel, celo srce in za vse-
lej; in ubogi prosjak se ne sme več ozirati kvišku na tisto, katero si je
nebeški kralj izvolil za svojo nevesto. Toda sije naj pred menoj, kakor
jasna zvezda, ki mi kaže pot, po kateri moram hoditi. O kako je to ču-
dovito prekrasna religija,“ ki v svojem vrtu poganja takšne cvetove!“

Zdaj pa se mu je ob enem vsililo tudi vprašanje, kako se je izteklo
sodno postopanje.

O gotovo, Sotera ni zatajila svojega Boga, tudi v najhujših mukah
ne. Ambrozij je globoko zavzdihnil: on je kriv njene smrti! „Toda“, se
je spet tolažil, „ona mi bo odpustila; še danes jo hočem tega poprositi,
tako iskreno kakor le premore moje srce. Ali se ni zahvalila nebesom,
da je z bolečino, ki jo je pretrpela pred sodnikom, odkupila mojo
dušo?“

V takšnih mislih je Ambrozij prišel do vrat. Tukaj ga je srečala
gruča ljudi, ki so šli venkaj iz mesta, pred njimi je šel oddelek vojakov.
Ambrozij se je, kakor od udarca zadet, opotekel nazaj, ko je v sredi
vojakov in rabljev — zagledal Sotero.

V istem trenotku je devica uprla nanj svoje oko ter mu je milo se
smehljaje dala znamenje, naj jo spremi.

Bled kakor mrlič, s solzami v očeh, se je mladi tribun pridružil
vernikom, ki so spremljali mučenico.

V bližini nagrobnega spominika Kornelijcev, od katerega se še da-
nes dviga jedro, po cipresah zasenčeno, ob kraju apijske ceste, je iz-
prevod krenil na desno po stranski cesti: kmalu so dospeli na morišče.

Sotera je bila na vsej poti skozi mesto, takisto tudi na apijski ce-
sti, zatopljena v molitev. Imela je za največjo milost, da sme umreti za
svojega Boga in svojo vero, in neprestano je obnavljala svojo daritev in
žrtev, in se zahvaljevala za to, da jo je Gospod poklical, da z lastno
krvjo spozna, izpove in izpriča svojo vero. Zlasti ko se je izprevod bli-
žal cemeteriju, ki se z imenom „Kalistov“ pri tistem spominiku Kor-
nelijcev razteza spodaj pod zemljo daleč tja med njive, se je dvignilo
njeno srce k višjemu zmagoslavnemu veselju: bilo ji je, kakor da bi ji
prišli naproti vsi sveti, ki so ondi spodaj počivali, ter jo sprejeli v svoje
vrste. Kako pogosto je bila Sotera molila ob njihovih grobovih ter se
priporočala njih priprošnji, kot otrok, kot doraščajoča deklica, kot

* Religija = verstvo, vera!

Bogu posvečena devica! In sedaj so se ji prikazali, oblečeni v bela oblačila, ter prijateljsko pozdravljali novo tovarišico: sveta Cecilija z zborom devic, sveti Sikst s častitljivo četo škofov in mašnikov, vsi slavni mučenci in tisoči blaženih, ki so bili od početkov krščanstva pokopani v teh katakombah.

Tam, kjer se danes dvigajo ostanki prastare, sveti mučenici Soteri posvečene kapelice, deloma že zazidani v novošegni selski dvorec, so izbrali biriči prostor za morišče. Bilo je prav tukaj, na njenem posestvu na deželi, kjer je bila Sotera svojemu oskrbniku ob slovesu določila kraj svojega pokopa.

Daleč razprostrta leži tamkaj pred pogledom ogledovavca podoba Kampanje, ki takrat še ni bila pusta in zapuščena kakor dandanes, temveč en sam velik cvetlični vrt, posejan z dvorci, tja do pobočij albanskih gorá. Mimo dolgih ločnic vodovodov in dvojnih vrst prekrasnih nagrobnih spominikov ob široki véliki cesti je plavalo oko tja proti Rimu, ki se je na zapadu raztezal pred pogledom z vso krasoto svojih svetišč, palač in veličastnih stavb, dočim so preko tiberske doline pozdravljali ogledovavca odrastki vatikanskega pogorja.

Bil je mil, lep zimski popoldan. Sonce, ki se je nagibalo proti zatonu, je obliko vso pokrajino z rožnatim bleskom; nobena sapica ni zapihljala; mirno so odmevale mehke melodije pastirskih piščalk in pa zvončkanje in meketanje ovac, ki so se pasle po bližnjih pobočjih.

Rablji so se s pripravo za usmrtitev nekaj trenutkov zamudili. Ta kratki čas je porabila Šotera, da se je poslovila od vernikov.

Lucino je premagala otožnost, ko je zadnjikrat objela mladostno prijateljico: kako hitro se je izpolnila slutnja, o kateri je govorila ž njó pred dvema dnevoma v katakombah! Sotera pa jo je smehljaje se pogledala in rekla:

„Ali hočeš jokati, sladka Lucina, ko so že angeli odprli vrata nebes, da me povedejo k mojemu Ženinu?! Glej, kako je dober moj božanski Gospod: jaz sem si bila izbrala svoj grob na svojem posestvu na deželi, blizu pri vseh mučencih tega-le cemeterija, in zdaj smem tukaj celo umreti. Ali ne veruješ, da bodo vsi nevidni stali pri meni in spremlili mojo dušo na rajske livade?!“

Ambrozij ni mogel od ihtenja dolgo spregovoriti nobene besede, ko je pokleknil pred devico in enako kakor ostali poljubil od ognja ožgane opekline njene roke.

„Upal sem bil,“ je končno spregovoril, ko se je pomiril, „da te dobim za nevesto, — in ti si postala moja duhovna mati. Toda to te stane, — ah, — po moji krivdi, življenje: — o Sotera, odpusti mi, odpusti mi, kar sem storil v slepi strasti.“

„Nič ti nimam odpustiti, moj brat,“ je milo odvrnila devica: „ne, dvakrat se ti imam zahvaliti. Ti si postal moj drug k moji večni ljubezni. Ker véruješ v Kristusa, si mi s tem dal ob enem ženitovanjsko darilo za mojega božjega Ženina. — Vzemi v zahvalo to-le zlato toko;* v njej je gobica s krvjo sladke Agneze. To gobo omoči tudi z mojo krvjo, kot zagotovilo, da bom vedno molila v nebesih za tebe, zate in za tvojega očeta. — In povej nekoč tudi svojim otrokom, da molim zanje, da hočem biti njih duhovna mati. O,“ je vzkliknila devica z ožarjenim pogledom, „kako bodo povelicali Cerkev Gospodovo in tvoje ime, Ambrozij, storili nesmrtno v božjo čast!“ —

Biriči so dokončali svoje priprave.

* Lat. „bulla“.

Z dolgo rabljevo sekiro v roki, s telesom slečenim do kolkov, je stal zamorec pripravljen, da zamahne za smrtni udarec.

Dočim je Sotera sama odložila tenčico, je Lucina razprostrla bel mrtvaški prt po tleh.

Na njem je pokleknila mučenica, razdelila bujne kodraste lase zadaj na dve strani in razkrila vrat, sklenila roke v podobi križa na prsih in sklonila svojo glavo, med tem ko je izrekla:

„Zdaj pa pridi, moj Jezus!“ — —

Bilo je dne 6. februarja leta 304.

Brezmadežna golobica je pohitela duša deviške mučenke kvišku k svetlim poljanam nebeškega paradiža. —

Lucina je zavila sveto truplo v platneno rjuho, pri tem so ji pomagale nekatere žené, dočim so se verniki zraven stiskali, da bi z gobami in prtiči pobrali kri.

Sedmo poglavje.

V katakombah.

Ko je Senator Avrelij Sempronij po svojem zadnjem poskusu, da bi pregovoril spoznavavko, zapustil ječo, tedaj bi bil utegnil kdo njega samega imeti za kakega takega, ki gre na morišče. Njegovo srce je mučila in težila zavest, težka kakor gora, da je on kriv neizogibne smrti devičine; zastonj je poskušal, da bi pripisal usode polni izid Sotéri sami in njeni trdovratnosti. Zakaj čim bolj pogostokrat je bil ž njo govoril in v onem strašnem zaporu videl nežno mlado deklico, ž njenim srčnim mirom in vedno trdno nado, s katero je pričakovala smrti za svoje prepričanje, tem bolj jo je moral občudovati. Lepota, mladost, bogastvo, plemstvo, — vse, kar utegne osrečiti in zadovoljiti mlado srce, je bilo prisojeno devici, in vendar nje ni stalo nobenega tožnega vzdihla, da se je vsemu temu odrekla. Nikoli ni življenje slajše kakor v tisti mladostni dobi, ko se, kakor roža po rosnati noči, odpre jutranjemu soncu sijajne bodočnosti, in Sotera je smehljaje se izročila to mlado življenje, da bi kot zločinka umrla krvave smrti pod rabljevo roko. Sempronij je bil le preplemenita narava, da ne bi bil občudoval tega vzvišenega mišljenja v tako nežni dobi življenja. Zakaj to ni bila nikaka prenapetost; ne, bilo je nekaj višjega, nadčloveškega in prekonaravnega, kar je edino moglo za takšne žrtve dati pogum in veselo navdušenje.

Toda vprav to občudovanje, ki je vstajalo v njem in rastlo z vsako uro, je bilo za Sempronija kakor bodica in izpodbuda, ki ga je brez počitka nagibala, naj vse moči napne in ne opusti nobenega sredstva, da bi rešil Sotero.

Ali pa je po vsem, kar je že storil, še kakšna nova pot, po kateri bi mogel kreniti, da bi prišel do svojega končnega namena?!

Zarek upanja, čeprav slaboten, se mu je nutil: ako bi se Sempronij obrnil na samega cesarja Maksimina* in bi si od njega izposloval najmanj odložitve sodnega postopanja. Če to doseže, je menil, da bi vsaj od sebe odvalil odgovornost, v slučaju da bi devica pozneje, ako bi bila spet poklicana pred sodnike, vztrajala pri svoji izjavi.

Pač je poznal senator divjaško brezčutnost cesarjevo, in pot k njemu je bila najtežja njegovega življenja; kljub temu pa si je štel v svojo dolžnost, da zadnjič poskusi.

* Pravzaprav je bil Maksimiljan takrat sovladar Dioklecijanov, Maksimin šeje naslednje leto 305.

Sempronij je moral dolgo, dolgo časa čakati v prednji sobi, ker je dobil vladarja pri „prandiju“ (t. j. poprednji obed, „predjužnik“),* ki je pri Maksiminu vedno dolgo trajal, večkrat po cele ure. Končno so ga spustili pred vladarja, in k sreči je Sempronij dobil cesarja dobre volje.

Z veliko modrostjo je senator najprej omenil zasluge prednikov, kakor tudi obeh bratov, ki sta bila častno padla na bojišču v boju zoper barbare. Tako je tedaj Sotëra poslednji poganjek starega rodu, kateri ni zaslužil tako krvavega konca. Pri dekličini starosti, ki more komaj biti razsodna in za dejanja odgovorna, se zoper kristjane izdani zakon ne more uporabiti v vsej strogosti. Cesar naj blagovoli v svoji naklonjenosti in milosti ustaviti sodno postopanje za nekaj mesecev in Sotëro začasno izpustiti iz zapora spet na svobodo. Upati je, da bo po skorajšnji poroki z njegovim sinom spremenila svoje misli in prišla do drugega spoznanja.

„Pri Herkulu!“** je kriknil Maksim s surovim smehom, „ti si pa res strašno prizadevaš, da ne bi fiskus*** oskubil zlatih peres te bedaste goske. I no, naj pa bo, junaška smrt njenih bratov in pa tvoja priprošnja zanj o ji dajeta vsekakor pravico do cesarske milosti. Hočem ji tedaj privoščiti še en mesec dni časa za premislek. Če je tvoj sin prav tako srečen snubec, kakor je hraber vojak, je to zadosti dolgo, da si osvoji malo trdnjavo.“

Na dano znamenje je vstopil Kubikularij, ki je bil v službi, in Maksimin mu je zaukazal, naj spremi senatorja Avrelija Sempronija k ječi in naj odredi, da bodo Sotëro takoj izpustili iz zapora.

Sempronij je poln hvaležnosti poljubil vladarju roko in hitel s komornikom venkaj na pot. Kako srečen je bil, da je dosegel vsaj ta odlog!

Ko pa sta obadva prišla k ječi, jima je ječar povedal, da prihaja cesarsko povelje prepozno; češ, da je bila Sotëra pred dobre pol ure odvedena na morišče. Ta odgovor je Sempronija pretresel v dno duše.

Senatorju je bilo, kakor da se mu majejo tla pod nogami. Z obema rokama si je segel v lase in gledal strmo pred seboj kakor obupan.

„Prepozno?!“ je vzdihnil, „prepozno!“ — In kje jo bodo...?! —

„Slišal sem, da pri tretjem miljniku**** ob apijski cesti, zadaj za spominikom kornelijcev“, je odgovoril ječar. „Kdor bi imel dobrega konja dirkača“, je dostavil, „ta bi pač prišel še pravočasno, ker priprave za usmrnitev vsekakor zaposlijo in rabijo nekaj časa.“

Zadnjih besed Sempronij že ni več slišal, temveč je bil takoj odhitel, ne da bi se bil poslovil od cesarskega komornika.

V bližini Velikega dirkališča (Circus Maximus) je imel neki podjetnik najemne vozove naprodaj; Sempronij je obljubil dvojno plačo, ako bo še pravočasno dospel do svojega cilja, in tako je šlo v lahkem ciziju,¹⁴ tako hitro kakor sta le mogla konja dirjati, mimo Karakalo-

* Okrog poldneva, obstoječ iz mrzlih jedi.

** Herkul, Herkules, poganski bog.

*** Fiskus, latin. „fiscus“, „državna blagajna“, „cesarjeva zasebna blagajna“. Zaplenjeno premoženje imovitih kristjanov je šlo v tako cesarsko blagajno. Od tod izposojenka v novodobnih jezikih: „konfiskacija“ = zaplenba po državni oblasti, „konfiscirati“ = zapleniti, zaseči.

**** Miljnik je obcestni kamen, ki kaže razdaljo v miljah. Ena rimska milja (mille passus = „tisoč korakov“) = 1.5 km = 18 minut hoda; pet rimskih milj = 7.5 km = 1 zemljepisna milja.

¹⁴ Cizij — cisiu — je bil dvokolesni voziček („kabriolett“), ki so ga uporabljali zlasti za hitre vožnje.

vih* toplic venkaj na apijsko cesto. Toda, čeprav je voznik z besedo in bičem nagnal iskre konje v največji dir, za Sempronija je šlo vseeno še mnogo prepočasi.

Po četrtturni vožnji se pot dvigne na višino, in tedaj je možno precej daleč videti cesto pred seboj.

Sempronij je videl v daljavi gručo ljudi in ciziarij** zraven njega je s svojim bolj bistrim očesom spoznal z orožjem opremljene vojake: to je bila brez dvojbe tista četa, ki ji je bila poverjena usmrnitev.

Od veselja so senatorju pripolzele solze in stekle po licih: torej je še prišel pravočasno! Sotera je rešena!

Toda kmalu je pripomnil kočijaž: zdi se, da se gruča ne odmika, temveč nasprotno, da se približava mestu; Sempronij se je stresel — ali naj bo njegovo upanje in veselje njegovo tako strašno prevarano?!

Ker sta konjiča naglo tekla, ni mogel dolgo časa biti v negotovosti: da, tako je — četa se bliža — rešitev je prišla prepozno.

Z mrzlo ravnodušnostjo so sporočali rabelj in vojaki, da so pred dobro četrtjo ure obglavili kristjano; režeč se mu pokaže zamorec rabeljev meč.

Ali naj se Sempronij vrne?

I seveda! Saj imajo kristjani skrb za pokop, in za njega samega bi bil pogled na mrtvo truplo nekaj strašnega, v njegovo največjo muko bi se neizbriso vžgal v mehkobo njegovega duha.

Toda med tem ko sta šla zdaj konja z bolj počasnimi koraki proti mestu, se je Sempronij, z glavo naslonjen na roko, mudil s svojimi mislimi na morišču. In naj se je še tolikanj upiral, neka nerazložljiva sila ga je gnala k usmrčenki. Končno pa se ni mogel več ustavljati notranjemu glasu in njegovemu priganjanju: znova je dal obrniti z vozom.

V bližini grobnega spominika Kornelijecev je videl prosjaka sedeti ob poti ter ga je povprašal:

„Ali bi mi mogel povedati, če je usmrčena devica Sotera že pokopana?“

S predirljivim presojujočim pogledom ga je Krispin pogledal in vprašal:

„Gospod, ali si ti morebiti oče mladega tribuna Ambrozija?“

„Seveda sem. Toda odkod poznaš mojega sina?“

„I no, če bi plemenita Sotera hotela očetovo mišljenje prav tako spremeniti kakor je bila sina predrugačila...“

„Ne razumem te; ali veš, kje je moj sin?“

„Bil je zraven pri usmrčitvi, in zadnje besede, ki so prišle iz ust dobre gospodične, so veljale njemu. O gospod, kako ga je tolažila! Ne odpustiti, temveč zahvaliti se mu mora, je rekla, in da mu hoče povrniti s svojimi molitvami pred božjim prestolom. Njemu edinemu je podarila spominek, zelo dragocen — zlato toko — bullo, ki jo je nosila na vratu.“

Čeprav so bile za Sempronija zelo blagodejne tiste poslovilne besede devičine, ki jih je bila izrekla njegovemu sinu, so pa vendar na drugi strani obnovile in potrdile strašno skrb in bojazen, ki ga je bila tolikanj mučila ponoči.

„In kje je zdaj moj sin,“ je povprašal.

„Čaka, dokler ženske ne izkažejo zadnje uslužnosti mrtvememu trupu, da bi se nato udeležil pokopa mlade mučenice.“

* Karakala (Caracalla) je bil rimski cesar.

** Ciziarij = voznik na takem vozičku. Naša „ciza“ je iz latin.

„Ali bi se smel tudi jaz udeležiti pogreba?“ je skušal poizvedeti Sempronij.

„Ako si kristjan, ali če hočeš postati. — Od daleč“, je dodal berač, „smeš vsekakor gledati. Ali slišiš, kako se pravkar pričinja petje? Prav zdaj se prične premikati spreved z morišča. Kreni tja na desno po izhojeni stezici, in nekako čez sto korakov boš mogel videti, kako pojde pogrebni spreved mimo tebe.“

Sempronij je stopil z voza in korakal peš po navedeni poti proti morišču, spotoma je prisluškoval petju, ki so ž njim kristjani spremljali mrtvo mladenko. Vrtni zidovi, ki so na obeh straneh pota obdajali zemljišni prostor grobnih spominikov, so ovirali razgled, tako da Sempronij ni mogel videti pogrebnega spreveda.

„Ako si kristjan, ali če hočeš postati...“ je govoril tiho sam pri sebi, ponavljajoč prošnjakeve besede. „Kako, ali bi utegnil Ambrozij že...?!“

Senator si ni upal svoje misli glasno pred seboj izpregovoriti. Toda, če sme njegov sin prisostvovati pogrebu usmrčene device, ali ni tedaj že kristjan, ali pa vsaj odločen, da postane?!

„Tako sem bil torej,“ je govoril sam s seboj ter spotoma obstal, „tako sem bil jaz — seveda zoper svojo voljo — izročil v smrt Sotero zaradi njenega krščanstva, in ona — mi zato vrača mojega lastnega sina — kot kristjana! — O n a si ga je odkupila za ceno svojega življenja, in — pri nesmrtnih bogovih! — j a z si ne drznem, da bi ji iztrgal plen. — Tudi ne bi mogel, naj sledi iz tega, kar hoče! — O, poznam ga: a k o je postal kristjan, je moral gotovo izvojevati nepopisno težak boj sam s seboj. Potem pa nobena očetovska oblast več ne upogne njegove volje. In nič manj pogumno kakor Sotera pojde tudi on v smrt za svoje prepričanje.“

„Kako čudno,“ je nadaljeval Sempronij, počasi korakajoč, „kako nenavadno se zapletajo dogodki le-teh treh dni med seboj: — od moje prve snubitve za njeno roko do Soterine smrti, — da bi jo zabranil, sem prišel prepozno! — in do tega, da moj lastni sin prestopi k njenemu nauku, česar jaz ne morem zabraniti!“

Čim bliže pogrebniemu sprevodu je prihajal senator, tem bolj jasno in razločno so donele besede, in nehote je prisluškoval, da bi jih razumel. Peli so, ne tožeče in tarnajoč, ampak veselo, izmenoma: najprej nekateri pevci, ki so vodili petje, in ko so le-ti nehali, je nadaljeval ves zbor.

„Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus, Dragocena je v očeh Gospodovih smrt njegovih Svetih... Convertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi, Pojdi, duša moja, v svoj pokoj; zakaj Gospod ti je dobro storil... Etsi ambulavero in medio umbrae mortis, non timebo mala quoniam tu mecum es, tudi ako bi hodil sredi smrtne sence, se ne bom bal nič hudega, ker si ti z menoj.“

Bile so vrstice iz psalmov, ki jih je starodavna Cerkev navadno prepevala pri pogrebi, zlasti kadar so pokopavali mučence. —

Kako mirno zaupanje, kakšno zmagoslavno gotovost spričo smrti, kakšen upapoln pogled, poln svetlobe in tolažbe, preko groba tja v blaženost, so razodevale in izražale vse te besede! Ako je poganstvo hotelo ožariti strahote smrti, se ni dvignilo nad predstavo o nekakem geniju, ki narobe zasukano bakljo ugaša na tleh brez vsakega upanja in stoji, z obličjem obrnjen proč, ob temnih grobnih vratih.

Med vrtnimi zidovi je izstopil Sempronij ter takoj zagledal spreved v neposredni bližini pred seboj, tik ob vhodu v katakombe. Na čelu so

šli pevci-voditelji, njim se je pridružila gruča žena z gorečimi svečami; nato so štirje možje na nekakem nosilu nesli mrtvo truplo; za njim je šlo ostalo spremstvo. Preden so vstopili v cemeterij, so fosforji postavili nosilo za nekaj trenutkov na tla.

Oblečena je bila rajna v belo, z zlatom obrobljeno obleko, na prsi so ji položili dve palmovi vejici v podobi križa in pa venec temnordečih rož okoli čela: tako je ležala pred njimi deviška mučenica, kakor da bi spala, preko obličja je bila tudi po smrti razlita neka čudovita miloba in blažen mir.

Okoli vratu so ji bili ovili široko tkanino, ki se je skrila pod koprano ali pajčolanom, tako da ni bilo mogoče videti znamenja obglavljenja.

Pri pogledu na mrtvo mladenko je bil Avrelij Sempronij kar najbolj globoko presunjen in pretresen. S solzami v očeh je pristopil k njej, pokleknil na tla zraven nje in v nemi bolečini pritisnil svoje ustnice na njene noge.

Tedaj se približa Ambrozij, ki je bil v spremstvu, svojemu očetu, položi roko na njegovo ramo in reče poln mehke ginjenosti.

„Oče, odpustila nama je; bila je njena zadnja beseda! — O, ko bi jo bil ti videl, s kakšnim blaženim veseljem je pričakovala smrti!“ — „V nebesih hočem moliti zate,“ je rekla, „zate in tvojega očeta.“ — In potlej je pokleknila na belo tkanino: v naslednjem trenutku je bila rožavrtica utrjana. — Ne, oče, ne,“ je nadaljeval Ambrozij z rastočo vne-
mo, „to ni nikaka blodnja in nobeno praznoverje, vera, ki uči tako umirati; ne, to mora biti resnica! V življenju in še bolj v smrti je bila Sotera moja učiteljica, in ako je njena beseda dosegla in njen zgled storil to, da sem postal kristjan, naj njena molitev pred božjim prestolom pri-
vede tudi očeta k spoznanju resnice!“

Med besedami svojega sina je Sempronij vpiral svoje s solzami orose-
sene oči na obličje mlade mučenice, in čim dalje jo je gledal, tem moč-
nejše je čutil, da neka povsem čudovita sila vpliva nanj. Prva prošnja, ki jo je nebeška nevesta izrekla svojemu božjemu ženinu, je izprosila njemu, ki je bil povod njene smrti, tisti žarek milosti, kateri je pregnal vso temino zmote in storil, da je svetloba resnice kakor jasen dan po-
sijala v njegovo dušo.

Sempronij se ni ustavljal milosti. „Da,“ je vzkliknil, „da, Sotera, tudi jaz hočem postati kristjan! Vem, da bi bila ta beseda tvoja največja tolažba pred smrtjo: o, sprejmi jo zdaj, sprejmi jo kot spravo in zado-
stilo za mojo krivdo! S sinom vred si odkupila očeta za ceno svojega lastnega življenja!“

Z najbolj živo in napeto pozornostjo so opazovali kristjani ves do-
godek; pri slovesnem izpovedanju senatorjevem si je pri nekaterih ve-
selje dalo dušek v solzah ginjenosti, pri drugih pa s tem, da so na glas poveličevali in hvalili Boga in njegovo mučenico.

Avrelij je popeljal svojega očeta k dijakonu Sevêru z besedami:

„Častitljivi služabnik božji, mučenka je privedla še drugega učenca k tebi. Ali more biti še kak bolj neovrgljiv dokaz za božji izvor kr-
ščanstva, kakor najino spreobrnjenje?“

„Kako pogostokrat,“ je odgovoril Sevêr. „se po božji milosti po-
navlja na duhovni način, kar pripoveduje stara bajka o trakijskem pevcu

Orfeju,* ki je z močjo svojega petja ukrotil leve in tigre, da so odložili svojo divjost in se miroljubno kakor jagnjeta usedli k njegovim nogam! Ali bi se tedaj glasu božanskega Orfeja Jezusa Kristusa pač mogli ustavljati tisti, ki so le zašla izgubljenega jagnjeta?!“¹⁵

* Orfej, bajen pesnik in pevec v Trakiji; po grškem bajeslovju sin boga Apolona in muze Kaliopee. Trakija je bilo ime dvema pokrajinama: ena je bila vzhodno od Makedonije (približno današnja Bolgarija), druga maloazijska ob Bosporu.

¹⁵ Vprav zaradi te bližnje sorodnosti misli je bila Orfejeva podoba sprejeta v starokrščansko podobensko okrožje, tako da ga vidimo upodabljanega bodisi na slikah katakombah, bodisi na sarkofagih. Ena izmed najlepših le-teh upodobitev se nahaja v Domitilinem cemetriju. Na nekem drugem mestu je on središčna oseba stropnega okrasja neke grobnice. Tukaj kakor tudi na vseh drugih upodobitvah ga je videti, kako ima glavo pokrito s frigijsko čepico, v roki drži plunko (harfo), obdan je od ptičev in četveronogih živali, ki jih je njegovo brenkanje privabilo in ukrotilo. Na neki sliki v Kalistovih katakombah stoji okoli Orfeja samo jagnjeta; tako se prepletata ondi dve predstavi: divje živali so postale krotke ovčice, ki jih dobri pastir zbira krog sebe, katere poslušajo njegov glas in ki jih vodi na okusne slastne pašnike svojih milosti.

P. GVIDO:

Bogoslužje v družini.

Praznik Vseh svetnikov in Vernih duš dan.

Ob koncu oktobra in v začetku novembra nas sv. Cerkev v svojem bogoslužju opozarja na versko resnico o „občestvu svetnikov“, ki tudi nas napolnjuje z veseljem in radostjo, da smo otroci tega občestva. Na vigilijo (31. oktobra) nas sv. Cerkev vabi, da se s postom in molitvijo pripravimo na prelepi praznik. Praznik Vseh svetnikov (1. novembra) je bil prvotno posvečen samo spominu mučencev, a je bil pozneje raztegnjen na vse svete božje.

Zelo primerno se obhaja ta praznik ob koncu cerkvenega leta. Predočuje nam Kristusovo kraljestvo v njegovi dvojni dopolnitvi: tu na zemlji in v posmrtnem življenju v nebesih. Osmeri „Blagor“ nam pove, da in kako so svetniki na sebi ostvarili misel o kraljestvu božjem na zemlji, ki je kraljestvo npravne popolnosti, in nam hkrati kaže cilj blažene dopolnitve v nebesih, ki so ga oni že dosegli. Liturgija sv. maše nam pove: Ako se bomo, združeni s Kristusom, sami sebe prinašali slednji dan v dar Stvarniku veseljstva in bomo iz presv. Evharistije črpali moč za žrtve, ki nam jih nalaga Bogu zvesto življenje, bomo tudi mi postali porabni stavbni kamni za kraljestvo božje na zemlji in v nebesih. Naj bi bile vse družine in vsi člani družin prežeti s to mislijo.

Na grobovih. Polagoma umira življenje v prirodi. Vse, kar nas je še pred nedavnim časom razveseljevalo: listi, cvetje in sadovi na drevesih, setve na širnem polju, cvetlice na vrtovih in tratah — vse to je že odložilo svoj pestri kras. Celó dnevi, ki je v njih solnce zelo dolgo in veličastno sijalo ter krajšalo žalost noči, celo ti dnevi so se izpremenili. Samo nekaj ur — in v teh ne več tako čisto, jasno in toplo — hodi solnce nad nami svojo pot, da v zgodnjih popoldanskih urah izgine za gorami. Na ovenele liste dreves, katerih zelenje je še pred kratkim poživilo naše oko, na rumeno preprogo, ki pokriva livade, ki so se še pred nekaj tedni ponašale s cvetlicami, na strohnelo strnišče polja, ki nas je še ne-

davno razveseljevalo z milijoni bogatih klasov — stopa naša noga, stopa po božjem stvarstvu, ki nam oznanjuje žalost.

Žalost prirode odseva na Vernih duš dan v nas samih. V žalni obleki, ne kakor druge dneve in bolj resni kot navadno, se zbirajo kristjani v svetišču, da skupno pomolijo za drage rajne, zbirajo se v zavesti, da smo tudi mi podvrženi oblasti smrti, kakor oni, ki so že odšli pred nami. Spodobí se tedaj, da praznujemo spomin naših rajnih s tistim resnim duševnim razpoloženjem, ki ga zahteva od nas Vernih duš dan. Za te rajne, ki so v Gospodu zaspali, pa morajo še pred Bogom poravnati nekaj dolga, moli in prosi sv. Cerkev: „Gospod, daj jim večni mir in večna luč naj jim sveti!“ Na pokopališče nas vodi, da z njo vred in v imenu umrlih prosimo: „Kyrie eleison!“ „Gospod, usmili se nas, ubogih duš!“ To dejstvo nas opozarja na resnico, da smo združeni s trpečo cerkvijo v občestvu češčenja, ljubezni in molitve.

Ni ga čuta, ki bi tako globoko koreninil v človeški duši, kot je čut, ki nas takorekoč sili, da častimo umrle. In zato ga ni naroda na zemlji, ki bi si ne štel v sveto dolžnost, da časti mrtve; in ni je dežele pod solncem, ki bi ne krasila grobove rajnih z lepimi spomeniki. Temu, z najnežnejšimi čuvstvi človeškega srca tako tesno spojenem nagnenju se prilagodi tudi sv. Cerkev, ki ne polaga samo trupel rajnih v posvečeno zemljo, ampak nas vsako leto vodi na grobove, kjer si obnavljamo spomine na rajne in molimo zanje, združeni v ljubezni, ki sega v življenje onkraj groba.

Ta počastitev, ki jo posveča sv. Cerkev ostankom umrlih bratov in sester, temelji v verskem prepričanju, da vsebuje vsako truplo njenih otrok seme vstajenja, da je tempelj, kjer je nekoč v zakramentalni pričujočnosti prebival Bog, da je svetišče, ki bo ob dnevu vstajenja zopet zgrajeno kot bivališče v Bogu blaženega duha. Iz tega stališča gleda sv. Cerkev na umrle svoje otroke, in v zavesti o časti kristjana stopi pred krsto najbolj ubogega delavca in največjega bogatina, kjer deli isti blagoslov in moli iste molitve, pa naj si bo, da spuste priprosto leseno krsto v ozek grob, ali pa da polože dragoceno krsto drugega v prekrasno, mogočno rodbinsko grobnico; za oba daruje isto daritev in zasadi na grobove vseh isto znamenje zveličanja — sv. križ.

Tako časti sv. Cerkev umrle, tako ostanke tistih, ki so v njenem naročju vzeli slovo od življenja na zemlji ter zaspali v Gospodu. To je občestvo spoštovanja in časti, v katerem živimo z rajnimi kristjani in ki se razodeva kot občestvo ljubezni. Naši rajni so nekoč med nami prebivali, bili smo priče njihovih plemenitih dejanj, luč njihovega zgleda je nad nami in med nami sijala, gledali smo njihovo čisto Bogu posvečeno življenje, življenje, darovano v delu in skrbah za svoje domače. Ti spoštovani in ljubljani rajni so bili očetje in matere sirot, opore vdov, zavetišče zapuščenih, bili so tolažba žalostnih in potrlih, obramba zatirane nedolžnosti. So to ljudje, pri katerih so v nejasnih, zapletenih razmerah drugi iskali in našli moder nasvet, na katerih zvesto, neomajano prijateljstvo se je vsakdo lahko zanesel sredi sebičnosti, neodkritosrčnosti in nezvestobe, ki vlada v življenju sveta; bili so to ljudje, ki so odpirali svojo dobrotno roko vsakemu in niso prezrli nikogar, ki je potreboval njihove pomoči. Tako je njihova osebnost prodrla s tisočimi vezmi v globino hvaležnih src, in četudi loči smrt vez življenja, ne pretrga vezi ljubezni; ta vez se duhovno vije čez grob, ki ljudi telesno loči.

Vernih duš dan nas duhovno združuje s tistimi našimi brati in sestrami, ki so odšli od nas in morajo v vicah zadostovati za vse, kar še ni bilo v zemeljskem življenju zadoščenega. Vkljub vsej resnobi, s katero nam liturgija v pretresljivi sekvenci „Dies irae = Strašen dan, bo dan plačila“ opisuje božjo pravičnost, vsebuje vendar vesele misli, ki se ravno v sv. maši najlepše razodevajo. Po zgledu božje ljubezni in božjega usmiljenja se mati Cerkev ta dan takorekoč izčrpava v svoji veliki skrbi za trpeče duše. Vsakemu mašniku dovoli, da sme ta dan trikrat maševati in vsakemu verniku nudi priliko, da pomaga dušam v vicah s popolnim odpustkom, katerega lahko dobimo tolikokrat, kolikorkrat obiščemo cerkev, kakor na porcijunkulo. Procesija na pokopališče na predvečer Vernih duš globoko posega v naše notranje življenje, ko molimo za vse, ki so pred nami odšli in nam zapustili pot, da gremo za njimi proti svojemu večnemu cilju. Na pokopališču okrasimo grobove svojih rajnih z zadnjim cvetjem leta in prižgemo lučke, ki nas opozarjajo, da čakajo v grobovih zemeljski ostanki umrlih dneva, ko bodo poveljani vstali k večni Luči. Ko zavone na predvečer zvonovi in odmeva njihov glas po vsem krščanskem svetu, molijo družine, ki so prežete z duhom krščanstva, skupno vse tri dele sv. rožnega venca za duše, ki še trpe v vicah, in prosijo usmiljenega Boga, naj tem dušam trpljenje ali popolnoma odvzame in jih vzame v večno slavo, ali pa naj jim to trpljenje vsaj prikrajša.

Praznik Vseh svetnikov in Vernih duš dan hočemo vsako leto z zbranim duhom in vase zamišljeni preživeti, saj nas oba dneva vabita, da molimo uro za uro iz globočin svoje duše cerkveno molitev:

„Kralja, kateremu vse živi — pridite molimo!“

P. KRIZOSTOM:

Poročilo našega misijonarja o strašni poplavi na Kitajskem.

Prejeli smo dvojce pisem od našega sobrata misijonarja p. Baptista iz Hankova, v katerih nam razlaga nepopisno bedo kitajskega naroda vsled grozne povodnji. Prvo pismo je naslovljeno na njegovo rodno sestro, drugo pa na preč. patra provincijala. Iz obeh pisem je razvidno, kako zelo težavno je njegovo misijonsko delo, zlasti še v tej hudi stiski. — Obračamo se ob tej priliki do vseh čitateljev „Cvetja“ s prošnjo, naj molijo za našega misijonarja, da bi mu Gospod pomagal tudi v teh žalostnih časih pripeljati veliko kitajskih siromakov k božjemu Srcu. In še: kdor more, naj žrtvuje majhen dar za te tako kruto obiskane brate na daljnem vzhodu. Pa se pri tem spomnite na Gospodovo besedo: „Karkoli ste storili enemu izmed teh najbednejših bratov, ste meni storili.“

Hankow, dne 22. avgusta 1931.

Draga sestra!

Že pred 2. tednom sem prejel Tvoje pismo in v njem priložena dva dolarja, Bog povrni blagi dobrotnici gospe Oblakovi in naši sestri Filomeni de Notre Dame v Šmihelu ter še posebno Tebi in vsem mojim starim in novim dobrotnikom in dobrotnicam. Za vse rajne dobrotnike in dobrotnice se spominjam pri sv. maši in drugih molitvah; v zavodih in misijonskih cerkvah veliko molimo za vse misijonske dobrotnike: p. Alfonza, p. Henrika in vso častito novomeško samostansko družino.

Gotovo vsi domači in drugi željno pričakujete mojega pisma, v katerem naj Vam sporočim grozno nesrečo, ki je zadela ubogo kitajsko ljudstvo. Iz časopisov že veste, kako velika povodenj je poplavlila to veliko mesto Hankow, njegovo okolico, pa tudi razna druga mesta in pokrajine, ki so bolj v ravnini ob tej reki Jang-ste Hiang (Jan-če cjan). Škoda je velika; na tisoče ljudi je utočilo, ki žive v nižavi. Oblast jih ni opozorila na pretečo nevarnost. Dne 30. julija se je na vzhodni strani mesta Hankow nepričakovano podrl nasip; predstojništvo ni opozorilo ljudstvo v nižavah živeče, da bi se rešilo še o pravem času. Moj misijonski delokrog je na vzhodni strani predmestja, dve uri oddaljen, kjer se je podrl nasip. Ko je došel glas, sem začel spravljati bolj važne reči in jih dal prenesti v zgornje nadstropje semenišča. Ljudje so bili zbežani.

Dne 31. julija je voda še vedno naraščala, ljudje so bežali na višje kraje: ljudje so me prosili, če bi smeli ostati v misijonski postaji. Opoldne je voda še bolj naraščala, svoje reči dam prenesti še bolj visoko. Po poplavljeni cesti pride k nam p. Samuel Samovilla, misijonar Josip Lea z delavci in gojenci misijonske tiskarne, v katero je voda že vdrla, ako so tudi odprtine mašili. V ženski sirotišnici je bilo 200 otrok, sestre kanosijanke so prenašale svoje reči na bolj varne kraje. Od vseh strani se slišijo živali, ki iščejo pomoči; rešili so kar so mogli, še kravo so spravili na oder; zamašiti so skušali dohode vode, kanale.

V ženskem sirotišču je bilo 200 sirot. Ko se 1. avgusta zdani, smo osupli premišljevali grozno vodo in uboge ljudi, ki so zbežali na svoje strehe in gledali, kako bi se rešili iz vode na svojih premakljivih rečeh. V sredi velike in globoke reke bi radi dobili kak čoln in z njim rešili svoje in drugih življenje. Brez telefona smo bili, predrt nasip se je vedno širil. Šele ob eni popoldne se pripeljeta v čolnu od škofa poslana misijonarja p. Rosatto in p. Frančišek Han, potem so prišli še drugi.

Za porcijunkulo sem se preselil z veliko težavo na osrednje semenišče in potem v najeto hišo, ki je dobro pozidana v predmestju Svej-can ali Cum kvan, kjer je položil 4. julija naš škof temeljni kamen za novo cerkev, posvečeno Kristusu Kralju. 16. avgusta je voda poplavlila tudi ta svet in delo ustavila. Naš misijon je postavljen okoli velikih tovarn, porušene nasipe so hitro popravili. Tu so se vozili v čolnih po vodi in v splavih, kjer je voda do pasu. Raznih prizorov ne bom opisoval, vdan v božjo voljo. Predstojniki nas prosijo pomoči in nas opominjajo, da naj tudi mi prosimo pri svojih vernih. Bog daj, da bi sprejelo kitajsko ljudstvo našo sveto vero in prišlo v sveto Cerkev. Za to milost prosite tudi Vi doma. Se priporočam v molitev in v nadaljno pomoč. Dobri Bog naj Vam stoterno povrne.

Pozdravim in prosim za molitev! Z Bogom.

H. J. K.

Hankow, 2. sept. 1931.

Prečastiti P. Provincijal!

Veste že iz časopisov, kako grozno povodenj imamo tukaj, ki je potopila na milijone ljudi in podrta na stotisoče hiš ter uničila ogromna riževa polja. Škoda je velikanska. Ubogo ljudstvo hudo trpi od pomanjkanja in raznih bolezni.

Ta povodenj je pa tudi naše misijone hudo zadela. Naša misijonska poslopja tu v Hankowu so zelo poškodovana, zlasti ona v nižjem predmestju Kiao-kow (Cjao kov). Moja misijonska postaja je bila poplavljenjena do strehe in ko je 24. in 25. avgusta prišel hud vihar, tedaj so veliki valovi z nanešenim lesovjem od drugih podrlih hiš tudi mojo

misijonsko hišo in kuhinjo popolnoma razbili in raznesli; od poslopja pa, kjer je bila moja župnijska kapela in šola, je ostala le streha z vzhodnim in zahodnim zidom; druga njegova notranjost je bila od severa proti jugu vsa razbita in izprana. Ko se je valovje pomirilo, tedaj so naši misijonski hlapci pobrali plavajoče lesovje, trame, okna, vrata, mize, stole, omare, šolske klopi, tudi oltar je skoro ves rešen. Več stvari pa je vihar odnesel naprej in jih pomešal med druge podrtije ob železničnem nasipu, nanešene na velike kupe.

Res velika potrtoost me je obšla, ko sem si ogledal to žalostno podrtijo, moje drage misijonske postaje, za katero sem dobil iz uboge misijonske blagajne šele pred nekaj leti nad 14 tisoč kitajskih dolarjev.

Valovita povodenj je našim misijonarjem v Čjao-kov podrli tudi misijonsko tiskarno in delavnico, kjer so se od raznih krajev nabrali naši siromašni dečki šolali in učili rokodelstva.

Našim tukajšnjim sestram kanosijankam so valovi razbili in popolnoma podrli hišo, ki je njim služila za vzrejevanje malih najdenčkov in bolnih revic. Razpadla jim je tudi hiša za hlapce, in tudi njihova glavna hiša je zelo poškodovana.



P. Baptista (na levi) v družbi svojih tovarišev misijonarjev † p. Veselka (v sredi) in † p. Engelharta (na desni).

Naš tukajšnji centralni seminar, akoravno kaže orjaško trdnost, je tudi na severni strani dobil od valov prav nevarne poškodbe, da so nastale ob izbitih oknih velike votline in so začeli razpadati nekateri notranji razdelni zidovi, zaradi česar se je začel udirati tlak v nadstropju. (O tej nesreči upam imate že boljše poročilo od P. Aleksija.)

Hudo je od valov poškodovan tudi tukajšnji naš osrednji frančiškanski samostan in kolegij. Bilo je več izbitih oken, izvrglo je spodnji deskin tlak in podrlo je hišo za pomočnike in domače živali ter razbilo dalje hodnik in podrlo tam vse naše vrtno zidove.

Najhujše pa je ta povodenj zadela našo najnovejšo misijonsko bolnišnico, v najnižjem predmestju, sezidano s pomočjo kitajske vlade v spraven spomin na našega vrlega, pa kruto umorjenega P. Angelika Melotto. Kakor sem vam že pred leti poročal, je bila uprava te bolnišnice izročena našim kitajskim sestram-tretjerednicam in sicer začasno pod vodstvom naših belih sester Marijinih frančiškank od presv. R. T. Ker

je zaradi prevelike povodnji ona bolnišnica zdaj neporabna in v nevarnosti, da razpade, zato je mestna vlada zaradi mnogoštevilnih bolnikov začasno dala našim sestram tretjerednicam v oskrbo drugo, za ta hudi čas prirejeno bolnišnico.

Na željo mestnih prvakov in na škofovo priporočilo zdaj vse naše v zdravilstvu nekoliko izvežbane mis. sestre namreč: Kanosijanke, kit. tretjerednice in bele Marijine frančiškanke s pomožnimi zdravniki, pa tudi nekateri misijonarji in včasih tudi celo naš preč. škof z zdravili obiskujejo kraje ubogih ponesrečencev ter jim brezplačno dele najpotrebnejša zdravila. Pri tem delu usmiljenja pa pridno pazijo na glavni namen, namreč ne samo zdravljenje telesa, ampak za rešitev neumrjočih duš s sv. krstom za vse one zlasti otročiče, katere najdejo v smrtni nevarnosti, pa tudi za umirajoče odrasle, ki se dajo poučiti in pridobiti za našo vero.

To delovanje pa je silno ovirano, ker so razen malega prostora v oddelku Cè-kun-han in pa Švej-can še vse ceste in ulice tega velikega mesta pod vodo. Treba je čolnov. Ker pa temu mestu zelo preti napad od baje mnogih vnanjih in notranjih komunistov, zato je mestno nadzorstvo glede čolnarjev določilo stroge odredbe: Za vse čolne je treba imeti uradno dovoljenje namreč vsak čoln, ki vozi po mestu, mora imeti zastavico, na kateri je z uradnim pečatom odobren napis onega meščana ali one naše misijonske skupine, ki sprejme odgovornost za poštenost čolna in čolnarja. Od 10. ure zvečer do 5. ure zjutraj je kot pod vojnim stanjem prepovedano vsako gibanje čolnov po mestu.

O teh naših slabih razmerah Vam bom o prihodnji priliki še kaj več poročal.

Za zdaj vas še prosim, blagovolite me priporočiti Vašim preč. mis. prokuratorjem, da mi za te sedanje velike misijonske potrebe hitro pošljejo kaj nabranih misijonskih milodarov. Od onih 170 tisoč dinarjev, ki ste mi jih po preč. P. Hugonu in P. Hadrijanu v zadnjih par letih doposlali, sem velik del porabil za razne Vam že opisane misijonske potrebe. Glavni del pa je po določbi našega preč. apostolskega vikarja določen za zidanje šole v predmestju Švej-can. Z zidanjem smo že začeli. Tam bo tudi sezidana cela misijonska postaja z lepo cerkvijo na čast Kristusu Kralju, za katero je bil 4. julija od preč. škofa Evgena Massi, slovesno postavljen vogelni kamen.

Prosim za blagoslov in molitve

Vaš prehvaležni

P. Peter B. Turk, O. F. M.

P. ROMAN:

Elizabeta po smrti svojega soproga kneza Ludovika. Sovraštvo njenih svakov.

Beli golobje so zleteli iznad ladje in izginili v večerni sinjini obzorja. Na gradu Wartburg v kemenati stoji kneginja-vdova Zofija. Beli prsti se igrajo s prstanom, ki ga krasi dragocen safir. Na njem plapola izza glavnice božjega Jagnjeta zastavica — zadnji pozdrav Ludovika Elizabeti...

V kemenati stoji mlada kneginja. Zadnji otrok ji je vtisnil v lice neizmerno milino, ki se še poveča, če se oči zazro skozi okna proti jugu.

„Kako je z otroci?“ glas kneginje vdove je zastrt, kakor bolan.

„O, dobro.“

„Ludovik pozdravlja, njemu je tudi dobro.“ Tako čuden povdarek ima ta beseda: „Tudi dobro“. Elizabeta dvigne oči, in te oči obstanejo na drobnem kamenčku, ki se zvezdnato svetlika. Odkod že pozna ta svojevrstni blesk safira? Nenadoma se spomni slovesa Ludovikovega, se spomni, kako je slonela na njegovih močnih ramah in kako je bil ta kamen na njegovi desnici.



Sv. Elizabeta z marburško baziliko.

„Ali je prišel sel?“ vpraša Elizabeta.

„Da, in je to sporočilo prinesel zaeno s prstanom, ker ga knez ne potrebuje več ... ker je mrtev ...“

Kneginja mati stoji poleg kneginje-vdove. Šibko telo Elizabete se sunkoma trese, oči nimajo nič solza, ves Wartburg, celo nebo, ves svet je zanjo ena sama ogromna sivina. Kneginja mati jo skuša tolažiti. Zaman. Ko ji prineso dete, ki se spenja k njej, se neskončno čudno nasmehe. Zaman, studenec je usahnil. Mlada mati kmetica sprejme vsa polna sočutja k sebi knežje dete.

Dva dni, tri dni topa žalost. Četrti dan mora Elizabeta čez grajsko dvorišče; z nogo zadene ob kamen, da se malone spódtakne. Ko dvigne

svoj obraz, zagleda nad seboj jasno in čisto nebo, ki se smehlja, kakor nekoč, le da ima to nebo danes prečuden skrivnostni izraz božjega obličja ki ji govori:

Elizabeta, ti mali otrok, ti neizkušeni — mar ne veš, da je tvoj Ludovik ostal lep in čist in nedotaknjen od vsega nizkega? Ali nisi poznala njegovega očeta, ki je imel v očeh trd in zahteven blesk? Tudi v Ludoviku je često blisnilo, samo za hip, pa je ob tvojem obrazu ugasnilo. Ludovik ni zatiral kmetov, ni jih bičal z davki, kakor oče in ni bil trd s podložnimi. Glej tvoj Ludovik živi v tebi ves jasen in čist kakor deček, ki se igra.

Tako gotova je bila ta tolažba, da je Elizabeta stegnila dlan po prožeči se božji roki... Ko je ni našla se je prvič po dolgih dneh skozi solze nasmehljala.

Ti veliki, dobri Bog!

* * *

Henrik Raspe in njegov brat Konrad, Elizabetina svaka, sta sama v sobi za viteze na gradu Kreuzburg.

Henrik je obrnjen z obrazom proti Konradu, ki ima v očeh zlohoten izraz.

„Da veš, proč mora z Wartburga, neprestano sama beračija in tisti zoprní duh. Svoj čas pa je bil grad središče izbrane gospode in zabav, da cesarski dvor ni imel enakih. Konrad pojdi ti k njej in ji zabiči, da bomo poslej drugače ukrenili, da bo njenega razsipnega gospodarstva konec za vselej. Sploh pa sem dal vse njeno dragoceno nakitje odpeljati skrivoma v Neuenburg, da ne bo imela prilike razsipavati.“

„Prav tako“, odvrne Konrad, „zadnji čas je, da nastopijo boljši in lepši časi. Naročiva piva!“

V težkem vzduhu močnega piva in v blodnih sanjah sta pre-spala noč.

Zenska kremenata; skozi okno sije zimsko solnce. Dan je jasen kot božja dlan. Konrad je vstopil s trdim korakom.

„Gospa — naročeno mi je bilo, da poslej preneha razvada posebne kuhinje za vas. Vse kar je na dvoru in gradu je poštena last knežje hiše iz upravičenih davkov.“

Elizabeta molči.

Konradu se napne žila na vratu. V očeh zablisne kakor očetu Hermanu.

„Kaj pravite na to?“

„Jaz imam svojo dekliško doto in dragocenosti, to je moja last.“

„Gospa, je zaradi tega lahko brez skrbi, zaklad je varno spravljen za kneževе otroke.“

Elizabeta se zravna! V tesnem temnem odelu, ki od bokov naprej v lepih gubah prosto pada do gležnjev je vsa kraljevska. V očeh Konradovih za hip zažari še drug plamen, poleg jeze. Toda pred tem čistim čelom takoj ugasne in se skrije.

„Elizabeta, hči kralja Andreja, ni prišla praznih rok na dvor...“

„Da, tu ste postala cela nuna, bogomoljka, kakor dekla se oblačite, onečastila ste slavni dvor Turingijski!“

Elizabeta je prebledela: njeno telo je kakor struna. Sedaj izpregovori, glas trepeti, zamolkel je kakor glas brona in kljub temu, da mirno govori, Konrad sliši grmenje, čuje obsodbo, ki je neovrgljiva.

„Da, sedaj grem, z otroci vred. Vidim, da grad Wartburg zame in za kneževе otroke nima mesta. Jaz grem.“

V Konradu je zagorel sram, pekoče kesanje. Preveč je bil rekel. Toda ta neizprosna sodba, ne, on ne more nazaj. Za njim se zapro težka hrastova vrata.

Elizabeta je sama. Pred njo pa vzraste križ, velik, in na njem visi križani njen Gospod. Čelo je rosno od krvi, in krona mu sili na oči, neskončno trudne so te ustnice, ko šepetajo: kdor hoče za menoj, naj vzame križ nase... Elizabeta za hip okleva, potem pa se visoko vzpne na prstih, široki rokavci haljice ji padejo nazaj in z drhtečimi rokami objame križanega Gospoda in poljublja ranjeno ljubo obličje.

Ko se čez čas vrne njena dvornica Izentruda, jo najde smehljajočo se, med solzami, kako se sklanja nad najmlajše speče dete in z mirnim glasom ukaže napraviti zvežnje za pot, za odhod.

Izentruda molče uboga kneginjo.

DR. IVAN TUL:

Zveza preko groba.

Kako težko smo med svetovno vojno pričakovali od svojih dragih vojakov pisem in dopisnic z bojnega polja ali iz ujetniškega tabora! Kako skrbno smo povpraševali, ako smo koga videli, ki je bil z našimi na isti postojanki, v istem kraju, kako je z njimi. Kako smo s strahom in upanjem čitali uradna poročila, hoteč iz njih kaj razbrati, kar je nas najbolj zanimalo.

Kaj pa znašimi pokojniki. Vojska je zanje končana, a usoda njihova nam je neznana. Ali je vsaka zveza pretrgana? Ali je vsa meja zaprta? Ali ne gre pošta od nas do njih in od njih do nas? Ali ni brezžičnega brzojava? Ali ni možno, da stopimo v stik s svojimi dragimi ranjkimi.

Kako zanimiva vprašanja in kako bodo zanimivi odgovori.

Najpoprej moramo biti na jasnem, da je edini gospodar in vladar, edini kralj tukajšnjih in tamošnjih duš edino Gospod Bog, stvarnik, vzdrževatelj, sodnik in plačnik vseh duš.

Brez njegove svete volje in brez njegovega dovoljenja zveza med tem in onim svetom ni mogoča. Tej volji se morajo pokoriti dobri in hudobni duhovi, dobre in hudobne duše, živi in mrtvi.

Kako se motijo tako zvani spiritisti in tisti, ki jim verujejo, ko mislijo, da se da poljubno po določenih poskusih in sredstvih mimo Boga in brez njega ali celo proti njemu vzpostaviti zveza med živimi in mrtvimi in dobivati tudi za golo radovednost na razna vprašanja resnične odgovore.

Večkrat so le zunanje spretnosti teh „umetnikov“, ki neizkušene pri prireditvah navzoče z raznimi znamenji varajo.

Tu pa tam smejo še dvomiti, ali se da kaj čudovito nenavadnega na podlagi naravnih (vsem še nepoznanih) zakonov uprizoriti.

Toda najžalostnejše je to, da je hudi duh sam vedno pripravljen s svojimi velikimi močmi in lastnostmi ljudi nase pritegniti, ako mu hočejo verovati. S tem jih Bogu odtuji in odvrača od njihovega zadnjega namena.

Hudobni duh zamore, seveda, ako mu Bog pripušča, posnemati glas, izobrazbo, hojo, podobo itd. vsakega pokojnika in ljudi vara, kakor da bi govorili s pokojniki, a govorijo z največjim lažnikom, največjim sovražnikom Boga in duš, s hudobnim duhom. Kako modro nas sveta Cerkev pred to nevarnostjo svari. Bog želi zveze naših duš z dušami naših pokojnih v večnosti. On sam nam to zvezo omogoča in ukazuje. A ta zveza mora iti dostojna vzvišenega človeškega namena in vzvišene

ljubezni do Njega in do bližnjega. Ne sme biti iz radovednosti, ne lahko-miselnosti, ne nečimerne kratkočasnosti.

Navadna, vsem možna, vsem dovoljena in ukazana zveza je, da se svetnikom in dušam v vicah priporočimo, svetnike častimo, vernim dušam pa z dobrimi deli in z molitvijo pomagamo. Svetniki in duše v vicah izpolnjujejo ljubezen do Boga in do bližnjega, torej tudi do nas. Zal — ljudje pa večkrat svoje brate v večnosti pozabijo.

Izjemno dopušča Bog tudi nenavadno zvezo, da se verne duše in nebesčani javljajo zemljanom. Ni ta zveza niti potrebna, niti vsem dovoljena, niti koristna.

Zvezo med hudobnim duhom in ljudmi ustvarja smrtni greh. Redkokrat pripušča Bog, da se prikaže hudobni duh ali kaka zavržena, pogubljena duša.

Naša dolžnost je, da vernim dušam v vicah pomagamo. To našo pomoč občutijo duše v vicah v trenutku, ko jim jo nudimo z molitvami, sv. mašami, sv. zakramenti, odpustki, spokornimi deli, z odpuščanjem žalitev in krivic, s zatajevanjem itd.

Mednarodni Rdeči križ je med vojno posredoval zvezo med nami in našimi v tujini ali v daljavi. Za vse narode posreduje križ sv. vere ljubezen na tem svetu in preko grobov na drugem svetu. O sveti križ, ti nam govori resnico, ti nas potolaži in ti nesi tolažbo našim trpečim bratom in sestram, ti nesi čast in pozdrave poveličanim našim bratom in sestram v nebesih, ti nam posreduj moč in pomoč od zgoraj. Vsi imamo skupnega očeta, vsi moramo nekoč biti pri njeem.

(Ta članek je odlomek iz lepega molitvenika „Kraljica vernih duš“. Molitvenik z obrednikom in premišljevanji za duše v vicah. — Gorica 1931. Založila Katoliška knjigarna. Cena z modro obrezo Din 35.—.

Na finem papirju tiskana nudi ta lepa knjižica sledečo vsebino: Najprej molitvenik s posebnim ozirom na duše v vicah. V II. delu (obrednik) je razvrščenih 15 maš za pokojne, nato pa razne molitve za umrle. III. del pa je majniško berilo za šmarnično pobožnost z geslom: Kraljica vernih duš v vicah.

P. ROMAN:

Sv. Anton postane priprošnjik za vse človeške težave. Slava njegovega imena raste.

Legendo spleta: ljubezen in občudovanje. Okoli sv. Antona je ljubezen in zaupanje rodilo toliko legend, da se zdi, kakor da noben svetnik ne pred njim in ne za njim, ni vžil toliko ljubezni kot on.

Pisatelji pripovedujejo, kako so se ob smrti svetnikovi v Lizboni sami razmajali zvonovi in pričelo slovesno zvoniti.

V Padovi pa je nastal prepir zaradi njegovih zemeljskih ostankov. Končno je cerkvena oblast in svetna gosposka odločila, da se pokoplje pri sveti Mariji Veliki v mestu, kamor je želel svetnik, da ga še bolnega prepeljejo. Dne 17. junija 1231. se je vršil slovesen pogreb. Udeležili so se spreveda vsi vseučiliški profesorji z rektorjem Badoaro na čelu, mestni župan Goffredo de Lucino, plemiči in plemkinje, vsi z gorečimi svečami.

Zaupanje tako preprostih kakor odličnih je bilo brezmejno. Hodili so na njegov grob tisoči in tisoči in se vračali polni tolažbe in zaupanja.

Pa ne morda samo preprosti, najstarejše sočasne mestne kronike poročajo o odličnih možeh in učenjakih, ki so pravtako romali na njegov grob.

Ni še minulo mesec dni, ko so Paduanci odposlali prvo prošnjo Gregorju IX., da proglasi Antona svetnikom. Papež je poveril težko nalogo paduanskemu škofu Jakobu Corrado ter opatu benediktinov in priorju avguštincev, naj preiščejo tozadevna vprašanja, naj zaprisežejo priče in vse podatke pošljejo v Rim. Če tudi so vsi trije po lastni izjavi ravnali s pričami strogo so vendar ugotovili 47 čudežev. Odposlali so zapisnik, ki je bil odobren od dveh pravkar v Padovi navzočih papežskih legatov in sicer kardinala Otona de Montserrat in škofa Jakoba de Palästrina. Papež Gregor je zato 30. maja 1232. proglasil Antona slovesno za svetnika in sicer v mestu Spoleto. Na dan obletnice je zadonela mesto „Requiem aeternam“ iskrena prošnja: Ste Antoni, ora pro nobis!

Povdariti moramo, da je nenavadno zgodnja kanonizacija že tedaj izzvala začudenje in mestoma celo odpor. Nekateri kardinali so celo svarili papeža, češ da prenašlo postopa. Toda papež Gregor IX. je Antona osebno poznal, ga osebno večkrat poslušal in se ni dal prepričati. Poznal je Antonovo svetost in priznaval njegovo učenost. On sam mu je nadel ime: „skrinja zaveze“ radi bogatega znanja sv. pisma.

Legende so pa začele rasti šele po njegovi kanonizaciji. Svetnik je postal heroj, junak, ljubljen in občudovan od stotisočev častilcev, ki so se k njemu zaupno obračali za vse mogoče zemeljske zadeve in težave. Res je, da menda ni svetnika, ki bi bil tako poln umevanja za te človeške zadevice.

Še isto leto so položili temeljni kamen prekrasni baziliki. Ta veličastna cerkev ni zaman ponos padovancev in njihova ljubezen. Arhitektura te izredne hiše božje je zaroka istočne umetnosti in zapadne. Mehki romanski loki se menjavajo z drzno gotiko in zopet preidejo v igrajoče se arabeske, ki v celoti ne motijo mojstrske linije. Cel dom je kakor simbol sv. Antona. Strog menih, ki združuje v sebi ljubezen umevajočega očeta in nežnost ljubeznipolnega brata. Vsem bi rad pomagal. Za vse ima uho in za vse odprto roko in srce. V Sarajevu so mohamedanci pred njegovo sliko in na Dunaju bogate židovske gospe nosijo novčiče za njegove uboge. Neverni se temu prizanesljivo smehljajo, vernim se to zdi zopet kakor slavsopjev vseh njih dobremu svetniku.

Življenjska načela sv. Elizabete.

Šele tedaj moremo umevati življenje velike tretjerednice sv. Elizabete če poznamo načela po katerih je ona uravnavala vse svoje življenje in delovanje. Ta načela so navodila, ki jih je dal Konrad Marburški svoji spovedanki sv. Elizabeti. Njeno življenje priča, da ona teh navodil ni samo poslušala ampak jih tudi točno izvršila v življenju ter zato postala tako velika svetnica. Navodila se glase takole:

1. Prenašaj potrpežljivo zaničevanje v prostovoljnem uboštvu.
2. Pri srcu naj ti bo vedno ponižnost.
3. Daj slovo človeški tolažbi in željam mesa, kajti one donašajo duši večno kazen.

4. Bodi vedno usmiljena do bližnjega.
5. Boga imej vedno v svojem srcu in se ga spominjaj.
6. Zahvaljuj se vedno Bogu, da te je s svojo smrtjo rešil pekla in večne smrti.
7. Ker je Bog veliko za te trpel, nosi tudi ti potrpežljivo svoj križ.
8. Z dušo in telesom se popolnoma posveti Bogu.



Cerkev sv. Elizabete v Marbugu.

9. Pogosto se spominjaj, da si delo božjih rok in zato si prizadevaj, da boš na veke z Bogom združena.
10. Kar hočeš, da ti bližnji podari in odpusti, to stori tudi ti njemu, in kar hočeš, da ljudje tebi store, stori tudi ti njim.
11. Misli vedno na to, kako kratko je življenje in da umirajo mladi in stari. Zato hrepeni vedno po nebeškem življenju.
12. Z žalostjo obžaluj vedno svoje grehe in prosi Boga, da ti jih odpusti.



P. KRIZOSTOM:

Vzor Frančiškove mladine: sv. Anton Padovanski.

Apostol Francije.

Glas o Antonovih izrednih uspehih je prišel tudi do ušes serafinskega očeta sv. Frančiška, ki se je iskreno zahvalil Gospodu, da je dal njegovemu redu tako učenega moža. Napisal je pismo in ga poslal temu velikemu pridigarju, v katerem ga bodri, naj vztraja v molitvi in ga imenuje tudi za profesorja teologije v frančiškanskem redu. Tako je postal sv. Anton prvi lektor v serafinskem redu, kateremu so sledili Aleksander Haleški, sv. Bonaventura, Duns Skot, Bakon in tisoče drugih.

Toda sv. Anton se ni držal samo Italije. Bil je poslan tudi na Francosko, kjer je celo leto vršil mnogo dobrega, pa tudi mnogo čudovitega. Tudi tu so ga množice sprejemale z nedopovedljivim navdušenjem kot svojega velikega apostola.

Padova — Antonovo mesto.

Po triletnem apostolskem delu v Franciji se je vrnil naš svetnik zopet v Italijo in sicer v Padovo. Tu je učil svoje sobrate-klerike teologijo in je bil njih duhovni vodja. Pa ta naporna služba ga ni prav nič ovirala pri njegovem delu za ljudstvo. Od časa do časa je zapustil Padovo ter je povsod učil, opominjal in bodril.

Bil je v mestu Rimini, kjer je govoril ribam, ko ga krivoverci niso hoteli poslušati; obiskal je Akvilejo, Gorico, Trst, Videm in Gemono. V tem slednjem mestu je srečal nekega dne kmeta, ki je vodil par volov, vpreženih v pokrit voz. Svetnik prosi moža, naj mu posodi za par ur oba vola, ki bi zvozila nekaj kamenja za zidavo samostana.

„Ne morem,“ pravi lažnjivec, „zakaj na vozu leži mrtev mladenič.“

„Dobro, naj bo, kakor praviš,“ konča mirno čudodelnik in nadaljuje svojo pot.

Ko svetnik odide, se začne voznik na glas krohotati; pa se nato obrne do mladeniča, ki leži nepremično na vozu pod odejo. Pokliče ga po imenu, toda le-ta se ne spremeni, ker je resnično mrtev. Misliti si morete, kako se je mož prestrašil. Ves zbehan je zdirjal za svetnikom in mu potožil svoje strašno gorje. Anton se ni mogel upirati prošnjam nesreč-

nega moža, ki je bil najbrže mladeničev oče, napravi nad mrličem znamenje križa in ga zopet pokliče k življenju.

V prvih mesecih l. 1228. je obiskal svetnik Čividale, Trevizo, Korneliano in Benetke, odkoder se je vrnil v Padovo, kjer je imel postne pridige. Nato je šel v Feraro, Bolonjo, Milan, Verčeli, Varese, Mantavo, Firence in končno v Rim. Povsod so ga ljudje sprejeli z nedopovedljivim navdušenjem. Do viška pa je prikipelo navdušenje poslušavcev v Padovi, ko je imel l. 1231. svoje zadnje govore.

Oderuhovo srce.

Ko se je mudil sv. Anton v Firenci, je umrl eden izmed najboga-
tejših oderuhov celega mesta. Oderuhovi sorodniki so svetnika prosili,
naj prevzame pogrebni govor.

Anton, ki ni bil hinavec, temveč je povedal povsod in ob vsaki
priliki resnico, si je izbral za temeljno podlago govora besede sv. pisma:
„Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje srce.“ Ko je ta stavek dobro razložil,
je zaklical: „Ta bogatin je umrl in je bil pokopan v pekel! Pojdite in
poglejte v njegovo skrinjo! Tam boste našli njegovo srce.“

Predstavljati si morete začudenje in strah poslušavcev. Sorodniki
in prijatelji so odhiteli na dom rajnega oderuha, odprli so skrinjo in
sredi blestečih cekinov našli njegovo srce.

Polet v Lizbono.

Oče sv. Antona Don Martino je živel v Lizboni. Nekoč se je izvršil
prav v bližini njegove palače strašen umor. Nekega mladeniča so po noči
zločinci napadli in umorili, njegovo truplo pa so vrgli čez zid na vrt
Antonovega očeta in tako zvalili sum nanj. Plemenitega gospoda so vrgli
v ječo. Začeli so proti njemu mučno preiskavo, ki je ni hotelo biti konec
in vse je kazalo, da bo nedolžni Don Martino obsojen na smrt.

Sv. Anton je bil tedaj v Padovi. Med molitvijo je nekega dne videl
vso stisko svojega očeta. Poda se h gvardijanu in ga prosi dovoljenja,
da bi smel zapustiti za kratek čas Padovo. Dasi je bil svetnik tedaj
vrhovni predstojnik provincije, je vendar iz ljubezni do ponižnosti in po-
korščine prosil za vsako najmanjšo stvar predstojnika samostana. Ko
dobi dovoljenje, zapusti samostan poln žive vere, da bo prišel v Lizbono
še pred očetovo smrtno obsodbo.

Ko pospeši v goreči molitvi svoje korake, zapazi, da se nahaja že
v popolnoma drugem kraju, na domačih tleh, pred vrati mesta Lizbone.

Svetnik gre naravnost v sodno dvorano, kjer nastopi kot nepoznan
zagovornik svojega očeta. Sodniki se začudijo tujemu patru, ki je znal
tako spretno govoriti, toda prepričati o obtoženčevi nedolžnosti se niso
dali. Svetnik zahteva z vso odločnostjo, naj umorjenega mladeniča izkop-
ljejo. Sodniki so se vdali in šli na pokopališče, kjer se je zbrala ogromna
množica ljudstva. Ko je bilo truplo že odkopano, tedaj pozove svetnik
mrtveca, naj izpove, če je Don Martino zares njegov morilec. Mrlič se
dvigne in odgovori z zamolklim glasom: „Don Martino ni moj morilec.“
Mladenič je prosil nato Antona mašniške odveze od nekega izobčenja,
katere vsled nagle smrti ni mogel več dobiti. Nato se je zopet
vlegel v krsto, sv. Anton pa je trenotno izginil izpred oči sodnikov in
ljudstva, ki so strmeli nad tem velikim čudežem.

Don Martino je bil oproščen po nepričakovani pomoči svojega sina.

Sv. Anton, ki je ljubil tako zelo svoje brate v Kristusu, posebno še uboge in trpeče, je imel prav izrazito nežno nagnjenje do malčkov, do otrok. Ni mogel drugače, ker je posnemal v vsem svojega božjega Učenika, kateri je večkrat poudaril, kako dragi in ljubi so mu otroci.

Svojo lepo ljubezen do mladine je pokazal Anton zelo pogosto tudi v dejanju. Priča zato so nam mnogoštevilni čudeži, ki jih je storil otrokom v prid. Izmed mnogih naj omenim le dva:



Sv. Anton priprošnjik v vseh zadevah.

Neka preprosta žena je šla poslušat sv. Antona, doma pa je pustila svojega otroka samega. Ko se le-ta zbudi, gre v kuhinjo, kjer se prekopice v kotel vrele vode. Kmalu nato se vrne mati in krikne v strašni grozi, ko dozna, kaj se je zgodilo. Kakor blazna plane iz hiše in dirja proti cerkvi, kjer je pridigoval sveti Anton. Pove mu v grenkih vzdihih in joku strašno nesrečo, ki jo je zadela.

Čudodelnik pa ji pravi: „Motiš se, uboga mati. Kar mi govoriš, ni resnica. Pojdi raje domov, pa mi prinesi nekaj jabolk, s katerimi se igra tvoj otrok.“

Žena teče zopet domov in noče verjeti svojim očem, ko zagleda svojega otroka sedečega na tleh in poleg njega lepo košaro jabolk.

Neka druga žena je našla svoje detece v zibelki mrtvo, ko se je vrnila od Antonove pridige. Siromaček se je zadušil. — Nesrečna mati, napol blazna vsled velike bolesi, pograbi dojenčka in ga nese k svetnikovim nogam. Anton napravi nad njim znamenje sv. križa in ga takoj pokliče k življenju.

Ljubljanski Frančiškovi križarji.

Praznik našega sv. Očeta Frančiška smo proslavili tudi letos zelo lepo. 3. oktobra ob sedmih zvečer smo se udeležili slovesnega spomina smrti sv. Frančiška, nakar smo imeli kratko pobožnost pri Frančiškovem oltarju.

4. oktobra ob pol desetih smo asistirali preč. provincijalu Gvidonu pri slovesni sv. maši v vsej paradi. Popoldne ob 4. je sprejel naš novi župnik p. Angelik 52 kandidatov v zvežo Frančiškovih križarjev.

12. oktobra zvečer ob pol šestih so imeli križarji-dijaki svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika: Cerar Ivan, 4. razr. g.; za podpredsednika: Lavrič Ciril, 3. r. g.; za tajnika: Traun Ivo, 2. r. g.; za odbornike pa: Batič, Bajc in Glavan.

PAX
ET
BONUM!



MIR
IN VSE
DOBRO!

P. ANGELIK:

Zavarovalni odsek III. reda sv. Frančiška.

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavna pogoja za zavarovanje za starost in onemoglost sta sledeča:

Kdor se hoče zavarovati

1. mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj vstopi tekom petih let;
2. mora biti naročen na „Cvetje“ ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na „Zavarovalni odsek III.

reda v Ljubljani, Marijin trg 4" ali pa na „Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.“

1. Saj se ne izplača zavarovati se za starost in onemoglost, ko bo itak vse propadlo.

Kdorkoli širi take vesti med ljudmi, ne da bi to mogel dokazati, je v nevarnosti, da bo imel opraviti s sodiščem, ker s tem zavaja nerazsodne ljudi k nespametnemu zapravljanju denarja. Kar se tiče denarja, ki je bil vplačan v zavarovalni odsek III. reda, bi vsakemu, ki je zanj v skrbeh svetovali naj še enkrat prebere šesti odgovor v lanskem letniku „Cvetja“ na strani 349.

2. Zavarovalni odsek bo propadel, kakor že toliko takih ustanov. En čas ljudje plačujejo, potem se naveličajo, in vse gre v nič...

Glede našega zavarovalnega odseka je ta strah čisto nepotreben. Eno leto je že minulo, odkar je bil zavarovalni odsek ustanovljen in imamo že nekaj izkušnje. Izkazal se je dobro. Razen malega števila — vsega skupaj morda 5 ali 6 — ki so ali odstopili od zavarovanja, ker je bilo med tem že drugače dovoljno preskrbljeno za čas njih starosti in onemoglosti ali pa so zaradi bolezni samo začasno prekinili vplačevanje, vsi člani redno plačujejo mesečne premije. Večina od njih ne samo, da niso v zastanku ampak so plačali celo naprej. Prav radi tega, da ne bi člani en čas plačevali in se potem naveličali, je bil med splošne pogoje zavarovalnega odseka sprejet tudi člen 9, ki pravi: „Kdor kljub dvakratnem opominu eno leto preneha z vplačevanjem premij, mu zapade $\frac{1}{3}$ vplačane svote. Kdor preneha dve leti, mu zapade $\frac{1}{2}$ vplačane svote. Kdor preneha tri leta mu zapade vsa vplačana svota.“ Kdor količikaj pozna človeka, lahko ve, da že zaradi tega člena zlepa kdo ne bo prenehal z vplačevanjem. Izkušnja prvega leta je to vsestransko potrdila.

3. Eno leto je že, odkar obstoji zavarovalni odsek za starost in onemoglost, zdaj že lahko poveste, kako ustanova kaj napreduje.

Obljubili smo, da bomo po preteku enega leta prinesli natančen obračun stroškov in dohodkov Zavarovalnega odseka. Toda gospodje, ki imajo mnogo z denarjem opraviti so nam svetovali, naj to raje storimo koncem leta, kakor to delajo običajno slični zavodi. Tedaj vemo točno za obresti i. t. d. in je tako možno dati točen račun. Zato bo točen pregled stroškov, vplačil, članstva i. t. d. objavljen v marčni številki prihodnjega leta, ki izide koncem februarja. Tistim, ki so zelo radovedni pa lahko povemo na uho, da naš odsek zelo dobro stoji. Preračunano je bilo, da bo stvar šla dobro, če bo tekom petih let — ko začne, tistim, ki bodo do tedaj obnemogli izplačevati renta ali pokojnina — vsaj Din 300.000.— skupaj. Toda že zdaj, ko je eno leto minulo, imamo skupaj par tisoč manj kakor pol milijona. Kdor zna računati lahko spozna, da ni nobene nevarnosti za obstoj odseka. Ne gre torej več za to, ali bo odsek mogel obstati ali ne, ampak le še za to, kdaj bomo po čl. 14, lahko začeli zidati domove sv. Frančiška, razna zavetišča i. t. d. Čim več članov se bo priglasilo, tem preje bomo začeli. Kdor želi dobro III. redu in zavarovalnemu odseku naj priporoča vstop vsem, ki nimajo lastnega premoženja ali zagotovljene pokojnine, ki bi jih osigurala za leta starosti in onemoglosti.

4. Zadnji čas pri nas zelo priporočajo novo posmrtninsko zavarovanje »Karitas«, tako da zdaj ne vem za kaj naj se odločim.

Odločitev je lahka, če enkrat poznate namen posmrtninskega zavarovanja „Karitas“ in namen zavarovalnega odseka III. reda. Kakor

že ime samo pove, je namen posmrtninskega zavarovanja „Karitas“ nuditi vsem, tudi manj premožnim možnost, da si s plačevanjem stalnih mesečnih prispevkov pravočasno oskrbijo katoliški pogreb in svojem omilijo po svoji smrti gmotni položaj.

Namen našega zavarovalnega odseka pa je, da vsem tistim, ki nimajo dovolj lastnega premoženja ali zagotovljene pokojnine, ali ne dovolj velike, preskrbi dosmrtno rento ali pokojnino (penzijo) in po smrti dobe svojci po čl. 8, pogrebno za pokritje pogrebnih stroškov in za sv. maše.

Deloma je torej namen obeh zavarovalnic sličen, ker obe skrbita za dostojen pogreb članov, deloma pa je različen. „Karitas“ hoče olajšati gmotni položaj svojcev po smrti svojih članov. Naš zavarovalni odsek pa hoče oskrbeti svojim članom pokojnino, za leta starosti ali onemoglosti.

Odločitev je torej lahka. Kar kdo hoče, in kar se mu zdi bolj potrebno, to naj stori. Lahko pa se vpiše tudi na oba kraja, če hoče.

Nove knjige.

Delavski koledarček 1932. — Uredil Joško Rozman. — Zal. Delavska založba v Ljubljani (Delavska zbornica). Cena lepo vezane knjižice Din 10.—. Na vsakih 10 koledarčkov 1 povrhu.

Vsem delavcem in delavkam toplo priporočamo ta priročni koledarček. Poleg običajne vsebine vsakega koledarja, nudi isti pregledno sliko o naši krščanski delavski organizaciji „Jugoslovanski strokovni zvezi“ in tudi lep članek o našem „Zavarovalnem odseku“ za starost in onemoglost v III. redu. Kdor želi, da bi načela papeža Leona XIII. in Pija XI. prešla v življenje tudi pri nas, temu mora biti na srcu prospeh edine krščanske delavske organizacije. Njeno delo in cilje opisuje ta koledarček.

Fra na Levstika Zbrano delo III. zvezek. Pripovedni spisi. Uredil dr. Ant. Slodnjak. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 1931. Str. 453. Cena v platno vezanemu izvodu Din 80.—. Letos smo slavili stoletnico rojstva tega največjega slovenskega duha druge polovice preteklega stoletja in Jugoslovanska knjigarna pač ni mogla lepše proslaviti tega znamenitega jubileja let, kakor z novo popolno izdajo Levstikovih zbranih spisov. Levčeva izdaja je menda že vsa pošla, razen tega nam pa danes seveda ne more več zadostovati, saj je bila tako nepopolna in nam niti iz daleka ni predstavljala tega izrednega moža v vsej njegovi vsestranski veličini. Zadostuje če omenimo, da je nad polovico gradiva tega zvezka prvič tiskana pod Levstikovim imenom. Vsakemu, ki čuti slovensko, mora biti ta knjiga dragocen zaklad.

Pod naslovom „*Nebeške rože*“ izhaja nova zbirka izbranih, posebnega priporočila vrednih knjig, ki obravnavajo razne zadeve duhovnega življenja in služijo bogoljubnim namenom. Vsaka knjiga ima zelo lepo opremo, in je primerna kot darilo ob različnih prilikah.

Doslej so izšle te-le knjige:

Življenje z Jezusom. Knjiga je posebno primerna za priprave in zahvalo pri sv. obhajilu.

Kraljevanje Srca Jezusovega v družinah. Knjiga pripoveduje o veliki sreči božjemu Srcu posvečenih družin in obsega tudi primerne molitve za osebe, ki so se posvetile presv. Srcu.

Sv. Terezika Deteta Jezusa. Ta knjiga opisuje čudodelko naših dni in nam nudi jasen upogled v življenje Male svetnice, ki prekipeva božje in bratske ljubezni. Slika nam njenega otroško-junaškega duha in navabi na *Terezikino malo pot*, po kateri ji lahko sledimo vsi, brez izjeme.

Vsaka knjiga stane v elegantni mehki vezavi Din 15.—, v trdi Din 20.—. Pri skupnem naročilu štirih knjig (tri knjige so že izšle, ena izide še letos) veljajo vse štiri v elegantni mehki vezavi Din 40.—, v trdi vezavi Din 60.—.

Vsa naročila sprejema: Uprava „Nebeških rož“, Ljubljana, Komenškega ulica 12.

Wallace Lewis, *Ben-Hur*. Povest iz Kristusovih časov. — Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena za oba dela Din 90.—.

O fiziognomiji in posvetnem življenju našega Zveličarja nimamo skoro nobenih podatkov, zato ni čudno, da si je nemirni človeški duh skušal pomagati s fantazijo, kjer ni imel zgodovinskih dejstev. O skrivnostnem tesarjevem Sinu so nastale povesti in knjige, s katerimi si oni, ki ne morejo potovati v njegovo domovino, tešijo svojo radovednost. Med vsemi pripovedmi, ki pripovedujejo o kraju, času in delovanju Mesije, pa ni nedvomno nobene, ki bi se ljudem bolj priljubila kakor ravno *Ben-Hur*. Zato ni čuda, da je doživela toliko izdaj in prevodov. Tudi Slovenci smo imeli dosedaj že dve zdaji. Obe izdaji sta zelo okrnjeni in netočni, lahko bi rekli, da sta le predelava originala, dočim je nova izdaja prvi popolni slovenski prevod tega znamenitega dela.

Izseljeniški Vestnik za pouk našemu narodu. Izdala in založila družba sv. Rafaela v Ljubljani. Ljubljana 1931.

Nujna potreba je za naš narod, ki je razkropljen malone po celem svetu, da skrbi za svoje izseljence in jih s tem, da ostane ž njimi v stiku ohranja zveste katoliški veri in slovenski narodnosti. Kdorkoli se zanima za to važno vprašanje, naj pošlje svoj naslov Družbi sv. Rafaela v Ljubljani in dobil bo brezplačno to knjižico, ki ga bo poučila o vseh sodobnih slovenskih izseljeniških problemih.

Dr. Mihael Opeka: Knjiga postave. — Petinštirideset govorov o božjih zapovedih. III. zvezek. Ljubljana 1931. Založila prodajalna Ničman. Cena Din 22; po pošti Din 24.50.

Knjiga postave je zdaj v celoti na razpolago, ko je izšel III. zvezek. V njem je petnajst govorov in sicer 6 o šesti in deveti zapovedi, 5 o sedmi in deseti in 4 o osmi zapovedi.

Kdorkoli pozna življenje, ta ve, da so uprav te zapovedi tiste, ki najbolj globoko posegajo v življenje človeka in tudi v življenje narodov in držav. In ve tudi, da je pretežne večine zla na svetu krivo to, ker človeštvo zanemarija izpolnjevanje uprav teh petero božjih zapovedi. Kdor je kedaj čital govore kanonika Dr. Opeke, ve tudi kako čudovito učinkujoče, obenem pa izklesane in resne so njegove besede.

Razno.

Zahvala za molitev:

• Presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, sv. Jožefu in sv. Antonu Padovanskemu se najpristrčneje zahvaljuje za uslišano prošnjo, ko je sin dobil službo. I. G.